

Jaarstukken 2024

Versie 1.0

 UNIE VAN
WATERSCHAPPEN

Leeswijzer

De jaarstukken beginnen met een bestuursverslag waarin wordt teruggeblikt op het verenigingsjaar 2024. Daarbij wordt in dit verslag uitleg gegeven over de organisatie de Unie van Waterschappen en wat er binnen de programma's speelde en waaraan is gewerkt. Vervolgens worden de financiële resultaten die in 2024 zijn geboekt gepresenteerd.

Inhoud

Jaarstukken 2024	1
Leeswijzer	2
Bestuursverslag	5
Begroting 2025	7
Over de Unie van Waterschappen	9
Het bestuur	9
De organisatie	9
Analyse resultaat	11
Resultaten 2024	11
Risicomanagement en Interne beheersing	12
Resultaten 2024 per programma	14
Programma Waterbeleid	14
Waterveiligheid	14
Grondwater en ondergrond	15
Water en Ruimte	15
Natuur, biodiversiteit en exoten	16
	18
Programma Vereniging en Communicatie	18
Communicatie en lobby beleidsthema's	18
Lobby	19
Persaandacht	19
Prinsjesdag	19
Gezamenlijke publiekscommunicatie	19
Nieuwsvoorziening	20
Waterkracht	20
Evenementen	20

Educatie	20
Commissie Toekomstbestendige vereniging	21
Programma Moderne Overheid	22
Bedrijfsvergelijkingen	23
Duurzaam opdrachtgeverschap	23
Digitalisering en digitale transformatie	24
Omgevingswet	25
Crisisbeheersing	26
Een nieuw belastingstelsel	27
Overige financiële en fiscale onderwerpen	27
Rechtspositie bestuurders en bestuurdersverenigingen	28
Programma Waterkwaliteit, Duurzaamheid & Internationaal	29
Internationaal	30
Innovatie	31
Duurzaamheid	31
Waterkwaliteit	32
Waterketen	34
Evenementen en artikelen	35
Team Bestuurlijk Juridische zaken	36
Overige resultaten	37
Stafbureau Bedrijfsvoering	38
Personeel	38
Algemene kosten	39
Unie pand	39
Projectenbureau	40
Ondertekening	42
Jaarrekening	43
Balans voor resultaatbestemming in €	43
Staat van baten en lasten in €	44
Voorstel Resultaatbestemming	45
Toelichting op de Jaarrekening	48
Algemene toelichting	48
Algemene grondslagen	49
Grondslagen voor de waardering van activa en passiva	49
Grondslagen voor bepaling van het resultaat	52
Grondslagen voor het opstellen van het kasstroomoverzicht	52
Toelichting op de onderscheiden posten van de balans	53

Vaste Activa	53
Vlottende activa	54
Eigen vermogen	56
Bestemmingsreserves	57
Voorzieningen	58
Langlopende schulden	58
Kortlopende schulden	58
Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	61
Toelichting op de onderscheiden posten van de staat van baten en lasten	62
Baten	62
Lasten	62
Overige beleidslasten	67
Bijzondere baten en lasten	68
Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (Semi)publieke sector	69
Bijlage 1: controleverklaring	72
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	72

Bestuursverslag

Het jaar 2024 begon met **hoogwater** in het oosten en zuiden van Nederland. Dit zorgde - naast mooie plaatjes - dat Nederland zich weer bewust werd van de kwetsbaarheid van het wonen in een delta en het belang van goed waterbeheer. En ook in de rest van 2024 bleef het erg nat.

Op 2 juli 2024 is het kabinet-Schoof gestart, met een hoofdlijnenakkoord waarbij andere keuzes zijn gemaakt op een aantal voor waterschappen relevante onderwerpen. Zo is het Nationaal Programma Landelijk Gebied afgeschaft, inclusief het bijbehorende transitiefonds met vele miljarden euro's. Verder is in het hoofdlijnenakkoord **Water en Bodem Sturend** ingewisseld voor 'rekening houden met water en bodem', wat gevolgen kan hebben voor het omgaan met water en bodem bij toekomstige woningbouwplannen. In het kader van Water en Bodem Sturend organiseerde de Unie een Watertop, overhandigde een visiedocument over de toekomst van het landelijk gebied aan minister Wiersma (LVVN) en maakte afspraken over rekening houden met water bij woningbouw met minister Keijzer van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening op de Woontop.

Op het gebied van **hoogwaterbescherming** waren er in 2024 veel ontwikkelingen. De 21 waterschappen hebben ingestemd met de intentie om extra financiële middelen voor het HWBP 2030-2036 beschikbaar te stellen. Daarmee gaan de waterschappen er vanuit dat ca. €1,25 miljard nodig zal zijn onder de voorwaarde dat het Rijk dezelfde financiële bijdrage als de waterschappen levert en besluiten worden genomen om de alliantie effectiever en efficiënter te laten worden.

Ook over **waterkwaliteit** maakte de Unie zich het afgelopen jaar hard voor gezond water en de belangen van de waterschappen. Zo is het impulsprogramma Kaderrichtlijn Water (KRW) verder uitgerold, waarin alle betrokken partijen alles op alles zet om de doelen uit de KRW toch te halen. Het gaat hier onder andere om het versterken van de zogeheten VTH-keten, bronbeleid voor ongewenste stoffen (de Unie stuurde onder andere een brandbrief naar het kabinet met een oproep om PFAS af te schaffen), minder nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen in het water en het

terugdringen van medicijnresten in het water. Ook op Europees niveau was de Unie actief, met onder andere de hernieuwde richtlijn stedelijk afvalwater en in de debatten in de Tweede Kamer was ook in 2024 weer veel aandacht voor de waterkwaliteit.

In 2024 heeft de Unie samen met het ministerie van LNVV intensief gewerkt aan een herziening van de gedragscode '**bestendig beheer en onderhoud bij de waterschappen**'. De herziening was nodig door de invoering van de Omgevingswet, en de code helpt de waterschappen het beheer en onderhoud goed en natuurvriendelijk uit te voeren.

Ook stond 2024 in het teken van een **nieuw belastingstelsel** voor de waterschappen. Het wetsvoorstel werd goedgekeurd door de Tweede Kamer en is doorgestuurd naar de Eerste Kamer en die heeft op 4 februari jl. ook ingestemd met het wetsvoorstel. Daarnaast heeft de Unie samen met de waterschappen en de belastingkantoren allerlei voorbereidingen getroffen voor een goede invoering van dit nieuwe belastingstelsel in 2026.

In 2024 was er ook veel aandacht voor relatief nieuwe onderwerpen zoals **netcongestie en de digitale transformatie**. We hebben als waterschappen een netcongestiedeal gesloten met het ministerie van EZK.

Een ander relatief nieuw onderwerp betrof de digitale transformatie. In het kader hiervan werd onder meer een AI-kompas ontwikkeld met een bestuurlijk afwegingskader voor het gebruik van kunstmatige intelligentie.

In 2022 stelde het Uniebestuur de commissie **Toekomstbestendige vereniging** in (de commissie-De Ridder), die begin 2023 haar adviezen uitbracht. Daarna heeft een intensief traject binnen de vereniging plaatsgevonden, waarna over een deel van de adviezen in 2024 besluitvorming heeft plaatsgevonden in de Ledenvergadering van de Unie, waaronder een aanpassing van de Uniecommissies. De implementatie daarvan vindt in 2025 plaats.

In 2024 heeft de Unie ook een zogeheten **Roadshow** georganiseerd langs alle 21 waterschappen. In de Algemene Besturen van de waterschappen is verteld hoe de Unie werkt, wat waterschappen aan de Unie hebben, en hoe we elkaar als waterschappen verder kunnen versterken onder het motto #DeUnieZijnWeSamen. In 2024 is ook het jaarlijkse **Waterschapscongres** in een nieuw jasje gestoken en is ons magazine 'Het Waterschap' omgedoopt tot 'Waterkracht', en waarbij ook een online platform is gelanceerd (waterkracht.net).

Op 13 december 2024 werden in de Ledenvergadering van de Unie Vincent Lokin – penningmeester met de portefeuille financiën en digitalisering - en Luzette Kroon – portefeuillehouder innovatie, internationaal en educatie - herbenoemd voor een tweede termijn in het **bestuur** van de Unie van Waterschappen en werd Jeroen Haan benoemd tot nieuwe voorzitter.

Begroting 2025

Begroting (bedragen in €)	2025	2024
Lasten	14.470.000	13.931.500
Afschrijvingslasten	275.000	250.000
Personeelslasten	11.030.000	9.880.000
Huisvestingslasten	500.000	595.000
Kantoor Brussel	50.000	50.000
Algemene lasten	685.000	572.500
Financiële baten en lasten	-610.000	-160.000
Kosten diensten en producten	220.000	210.000
Totaal exploitatielasten	12.150.000	11.397.500
Team BJZ	40.000	35.000
Programma Waterkwaliteit Duurzaamheid en Internationaal	450.000	540.000
Programma Moderne Overheid	500.000	630.000
Programma Vereniging en Communicatie	750.000	763.000
Programma Waterbeleid	250.000	229.000
Totaal programma-uitgaven	1.990.000	2.197.000
Bijdragen/contributies aan derden	250.000	270.000
Directie- en bestuurskosten	80.000	67.000
Totaal overige beleidsuitgaven	330.000	337.000
Baten	14.470.000	13.931.500
Contributies	13.833.500	13.301.500
Overige opbrengsten	486.500	485.000
Opbrengsten dienstverlening: Tijdschrift 'Het Waterschap'	150.000	145.000
Totaal Baten	14.470.000	13.931.500

In de kadernota voor 2025 is geen grote wijziging voorzien ten aanzien van de in de begroting van 2024 ingezette koers. De stijging van de contributie voor de waterschappen blijft daarom beperkt tot de voorgestelde indexatie van 4%.

De reguliere begroting voor 2025 bedraagt hiermee €14.470.000. Hiervan is €12.150.000 besteed voor de exploitatie (personeelslasten, kapitaallasten, huisvesting etc.) De resterende €1.990.000 is het budget voor de betreffende Unie-programma's. Hiermee realiseert het Uniebureau onderzoeken, ondersteunt het

verschillende samenwerkingen en verricht het activiteiten die voortvloeien uit de doelstellingen van de vereniging.

In de begroting van 2025 is een verschuiving zichtbaar van programma uitgaven naar de personeelslasten. Deze personeelslasten vormen binnen de totale exploitatielasten de grootste kostenpost met €11.030.000 en stijgen ten opzichte van 2024 met ca. €1.100.000. Dit komt door:

- Netto stijging van €700.000 van personeelslasten door stijging van CAO afspraken;
- Eenduidige administratie van de inhuurkosten à €400.000 op een centrale plaats.

Deze laatste waren tot en met 2024 vaak begroot onder de budgetten van de programma's. In combinatie met enkele andere verschuivingen ziet u een afname van de programma uitgaven van €200.000.

De begroting is vastgesteld in de Ledenvergadering van 13 december 2024. In hoeverre de genoemde budgetten uit de begroting zijn benut kunt u vinden in het hoofdstuk "Jaarrekening" in dit verslag bij de staat van baten en lasten.

Over de Unie van Waterschappen

De Unie van Waterschappen is de vereniging van de 21 Nederlandse waterschappen. Waterschappen zijn verantwoordelijk voor het beheer van waterkeringen, het regionale waterbeheer en het zuiveren van afvalwater. De Unie van Waterschappen vertegenwoordigt de waterschappen in het nationale en internationale speelveld, behartigt hun belangen en stimuleert kennisuitwisseling en samenwerking.

Het bestuur

Het dagelijkse bestuur van de Unie van Waterschappen telt zes leden. De algemeen directeur van de Unie van Waterschappen is tevens de bestuurssecretaris. De leden van het bestuur worden gekozen door de ledenvergadering en benoemd voor een periode van drie jaar, met de mogelijkheid tot eenmalige herbenoeming. Elk bestuurslid heeft een eigen portefeuille en is voorzitter van een of meer commissies.

In 2024 bestond het bestuur uit de volgende personen:

Naam	Functie	Aanvang
Rogier van der Sande	voorzitter	1-1-2019
Sander Mager	vicevoorzitter	11-10-2019
Luzette Kroon	bestuurder	17-12-2021
Jeroen Haan	bestuurder	1-1-2022
Vincent Lokin	penningmeester	1-4-2022
Erik den Hertog	bestuurder	6-10-2023

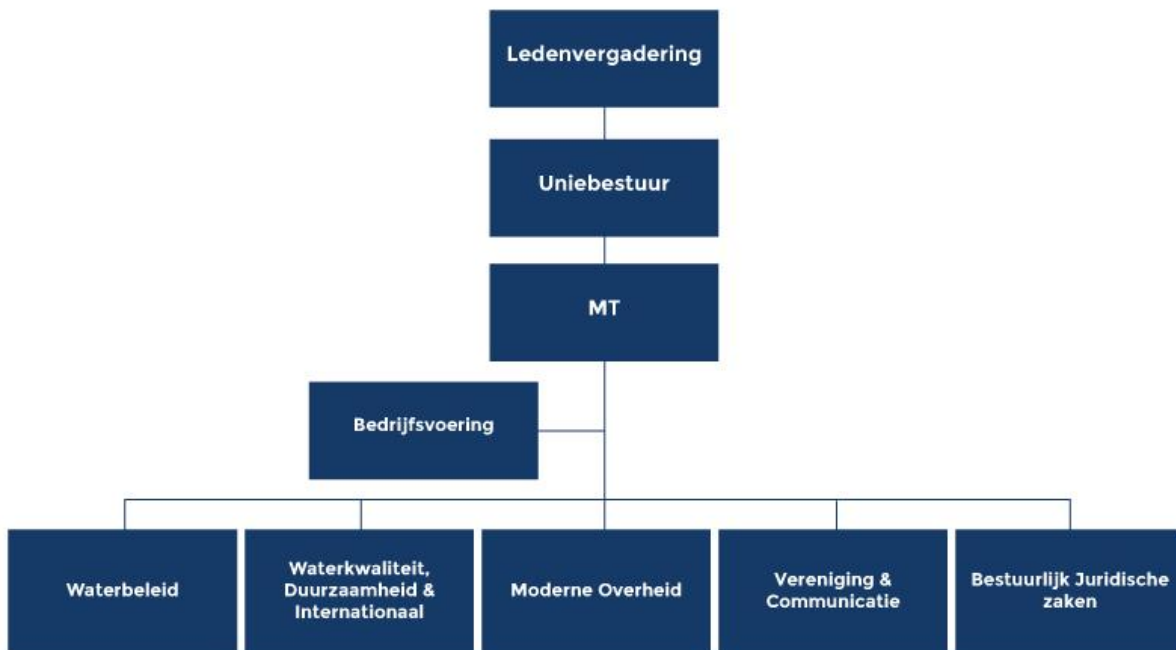
Meindert Smallenbroek (secretaris en algemeen directeur)

In de Ledenvergadering van 13 december 2024 is Jeroen Haan benoemd als nieuwe voorzitter van de Unie per 1 januari 2025. Hierdoor is de portefeuille Waterveiligheid vacant geworden. De bestuursleden Luzette Kroon en Vincent Lokin zijn herbenoemd. Vincent Lokin zal tevens tijdelijk de portefeuille Waterveiligheid waarnemen totdat er een nieuwe bestuurder is benoemd.

De organisatie

Het Uniebureau staat onder leiding van een algemeen directeur en werkt in vijf programma's en een stafbureau bedrijfsvoering. Aan het hoofd van elk programma en het stafbureau staat een MT-lid, dat samen met de algemeen directeur het managementteam vormt. De vaste formatie bestaat per eind 2024 uit 80,2 fte. Daarnaast wordt gewerkt met een flexibele schil van circa 10 procent, bestaande uit onder andere medewerkers van waterschappen en trainees. De Unie functioneert ook als werkgever voor personeel van het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) en diverse langjarige programma's, zoals Blue Deal en Nationaal Programma Regionale Energiestrategie (NPRES).

De organisatie van de Unie van Waterschappen ziet er als volgt uit:

Analyse resultaat

Resultaten 2024

Overzicht baten en lasten (bedragen in €)	realisatie 2024	begroting 2024	realisatie 2023
Opbrengsten exploitatie	23.524.725	23.231.500	20.417.071
Totaal baten	23.524.725	22.931.500	20.417.071
Exploitatielasten	12.092.953	11.697.500	10.757.729
Programmalasten	11.101.651	11.197.000	9.443.743
Overige beleidslasten	377.878	337.000	448.204
Totaal lasten	23.572.482	23.231.500	20.649.675
Resultaat reguliere bedrijfsvoering	-47.756	0	-232.604
Bijzondere baten en lasten	458.527	0	-286.824
Resultaat inclusief bijzondere baten en lasten	410.771	0	-519.428

Alle baten en lasten afzettend tegenover het beschikbare budget van 2024 ontstaat er een positief saldo van €410.771. Dit saldo is voornamelijk toe te wijzen aan de bijzondere waardemutatie van het pand van €458.527.

Zoals uit voorgaande jaren bekend dient ons kantoorpand jaarlijks te worden getaxeerd. Dit vloeit voort uit onze waarderingsgrondslagen van de jaarrekening voor materiële vaste activa. Zo staat geschreven: "De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardemutaties die op balansdatum worden verwacht." In het verleden heeft een dergelijk bijzonder waardeverlies plaats gevonden. Sindsdien wordt er jaarlijks getoetst hoe de marktwaarde zich verhoudt ten opzichte van de oorspronkelijke aanschafprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen. Ultimo 2024 bedraagt deze waarde afgerond 9.9 miljoen.

Na deze waardemutatie betreft het resterende operationele resultaat een bedrag van €47.756 negatief en dit wordt verklaard door:

- Eerzijds een overschrijding van de totale lasten ten opzichte van de begroting met ca. €340.000. Dit komt door een stijging van de algemene lasten vanwege investeringen in de transformatie naar een nieuwe digitale werkplek, inclusief informatiehuishouding en investeringen in informatieveiligheid en privacy. Deze investeringen zijn eenmalig geweest en daarmee dus niet structureel van aard.

- Anderzijds een overschrijding van de totale baten ten opzichte van de begroting met ca. €290.000. Dit betreft hogere ontvangen rentebaten dan begroot (ca. €100.000), hogere verhuuropbrengsten en enkele meevallers zoals de suppletie van de BTW (tezamen €190.000).

De detailuitwerking van de voorgestelde resultaatsbestemming treft u aan in het hoofdstuk Jaarrekening bij het onderdeel Voorstel resultaatbestemming. In hoofdlijnen wordt de bijzondere waardevermeerdering van het pand ten gunste gebracht van de daarvoor gemaakte egalisereserve herwaardering pand. De voorgestelde mutaties n.a.v. het resultaat uit 2023 zijn begin 2024 verwerkt. Voor 2024 wordt er naast eerder genoemde dotatie aan de egalisereserve pand geen verdere mutaties voor resultaatsbestemming voorgesteld. Na de voorgestelde dotatie resteert er een negatief resultaat van -€47.756 die ten laste zal worden gebracht van de algemene reserve en die daarmee zal uitkomen op een saldo van €274.474. Dit is naar onze inschatting een passende buffer voor niet verzekerde voorzienbare risico's. Het beleid is dat de overige reserve vrij besteedbaar is. Deze is gemaximeerd op € 750.000 en in 2025 zal een analyse worden uitgewerkt om de minimale waarde voor deze buffer nader te bepalen.

De kredietfaciliteit, zoals beschreven in de waarderingsgrondslagen financiële instrumenten, is niet benut. Er is dan ook geen aanleiding te veronderstellen dat er een aanvullende financieringsbehoefte zal ontstaan.

Risicomanagement en Interne beheersing

Projectenbureau

Het projectenbureau blijft een punt van aandacht voor de Unie. Iedere samenwerking met een aparte entiteit of in de vorm van een financierings- of exploitatieproject vergt een nauwkeurige financiële administratie, waarbij eventuele juridische en financiële risico's goed worden afgehecht. Nieuwe samenwerkingen worden vastgelegd in de vorm van dienstverleningsovereenkomsten.

Interne controle en fraude en risicoanalyse

Eind 2024 zijn we gestart met het opstellen van een fraude- en risicoanalyse. Hierbij worden de financiële processen tegen het licht gehouden en wordt gekeken waar de grootste risico's liggen en waar beheersmaatregelen nodig zijn. Deze analyse wordt in 2025 verder uitgewerkt en afgerond.

In 2024 is het proces rondom het verstrekken van inkoopopdrachten en het aangaan van inhuuropdrachten geoptimaliseerd. Hiermee zijn procesverbeteringen doorgevoerd om de inhuur- en/of inkoopopdrachten op een eenduidige en centrale manier te beoordelen en te borgen.

Rentebaten

Ontwikkelingen rondom de rentebaten zijn lastig voorspelbaar. We hebben geen invloed op de hoogte van de creditrente, omdat deze mede afhankelijk is van de ontwikkelingen binnen de ECB. In de begroting van 2024 was rekening gehouden met minimale rentebaten. Gedurende 2024 is er ruim meer aan rentebaten ontvangen dan begroot.

Personeelslasten en externe inhuur

Diverse maatschappelijke ontwikkelingen binnen de beleidsterreinen en rondom nieuwe initiatieven vanuit de vereniging, zoals vorming van nieuwe commissies en adviesgroepen en het frequenter bijeenkomen hiervan zorgen ervoor dat er veel werkzaamheden op het Uniebureau afkomen. We zien dit als teken van het toegenomen onderlinge vertrouwen tussen de Unie en de leden waterschappen en overige partners. Deze nieuwe ontwikkelingen en initiatieven vragen om adequate ondersteuning en voorbereiding vanuit de Unie. Het Uniebureau zal in 2025 goed vinger aan de pols houden voor wat dit alles betekent voor het totaal van haar werkzaamheden en de bijbehorende kosten voor personeel en inhuur. We streven er hierbij naar om de structurele taken zoveel als mogelijk in te vullen met vaste mensen. Tegelijkertijd erkennen we dat we daar in de huidige omstandigheden in de arbeidsmarkt niet altijd aan kunnen voldoen en soms genoodzaakt zijn tot externe inhuur. Voor specifieke kennis en taken hanteren we een flexibele schil van ca. 10% in het personeelsbestand.

Resultaten 2024 per programma

Programma Waterbeleid

Portefeuillehouders: Jeroen Haan (Waterveiligheid), Erik den Hertog (Waterkwantiteit), Rogier van der Sande (Ruimtelijke ordening)

MT-lid: Adriënne van der Sar

In dit programma werkte ultimo 2024 11,8 fte en is er € 292.904 uitgegeven:

	Realisatie 2024	Begroting 2024
Waterkwantiteit	251.563	60.000
Toekomstbestendige watersystemen	41.341	169.000
Totaal	292.904	229.000

In 2024 heeft het programma Waterbeleid veel inspanning geleverd om ervoor te zorgen dat de waterschappen hun wettelijke kerntaken – de zorg voor sterke dijken en voldoende water – zo goed mogelijk kunnen uitvoeren. Er is met name op het gebied van Waterkwantiteit veel inzet gepleegd, o.a. op de herijking van de gedragscode bestendig beheer en onderhoud. Binnen deze beleidstrajecten zijn veel samenwerkingen aangegaan met diverse advies- en soortenorganisaties. Dit heeft geleid tot hogere uitgaven dan gebudgetteerd. Hieronder wordt per kerntaak verder ingegaan op de inzet en behaalde resultaten op de voorgenomen werkzaamheden.

Waterveiligheid

De Unie heeft in 2024 de besluitvorming rond de Middellange Termijn Financiering van het **Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP)** begeleid. Dit heeft geleid tot een besluit in de ledenvergadering dat de waterschappen € 1,25 miljard extra willen investeren in dijkversterkingen van het HWBP voor de periode 2030 - 2036. Daarnaast

werkt de Unie in het regieteam aan het actieplan Toekomstgericht HWBP. De inspanning van de regiegroep moet in 2025 leiden tot besluitvorming voor de lange termijn (2036-2050).

In 2024 is de Unie gesprekspartner en actief geweest in de landelijke projectgroep over het reserveren van ruimte voor toekomstige dijkversterkingen en de samenwerking tussen alle partijen. De minister van IenW heeft in het kader van Water en Bodem Sturend aan de Kamer toegezegd om met alle decentrale overheden, waaronder de waterschappen, bestuurlijke intentieafspraken te maken over de actualisatie van ruimtelijke reserveringen voor primaire waterkeringen.

Grondwater en ondergrond

De Unie heeft op het terrein van de **grondwatertaken** van de waterschappen twee dossiers op de bestuurlijke tafel van de Unie gebracht. Het eerste betreft het vraagstuk van de governance in het grondwaterdomein. Het tweede dossier betreft regelgeving voor grondwateronttrekkingen.

Een andere ontwikkeling die gevolgd wordt, is de **verzekeraarbaarheid van grondwateroverlast**. Dit kwam op de politieke agenda na Kamervragen als gevolg van de grondwateroverlast na de natte winter van 2023-2024. De Unie heeft gepleit voor primaire inzet op preventie en communicatie.

In 2024 heeft de Unie in diverse deelprojecten inzet geleverd bij de voorbereiding van de opzet van het **nationaal Programma Bodem, Ondergrond en Grondwater (PBOG)** onder leiding van het ministerie van IenW.

In 2024 is het ministerie van IenW verdergegaan met de **herijking van de bodemregelgeving**. De Unie is inhoudelijk betrokken vanwege de mogelijke gevolgen voor de toepassing van baggerspecie op het land, sanering van baggerspecie en de toepassing van baggerspecie in secundaire bouwstoffen. Verder heeft de Unie verschillende beleidstrajecten gevolgd die impact kunnen hebben op de **VTH-kant van het baggeren**, onder meer het grondstoffenpaspoort voor bagger.

Water en Ruimte

De Unie organiseerde verschillende ambtelijke en bestuurlijke sessies om te komen tot een waterschapsbrede positionering op het **funderingsvraagstuk**, mede naar aanleiding van het RLI-advies over een nationale aanpak van de funderingsproblematiek.

Tijdens de kabinetsformatie en de opstelling van het regeerprogramma heeft de Unie op verschillende manieren aandacht gevraagd voor de **borging van Water en Bodem**

Sturend. Zowel via eigenstandige inbreng richting de formateurs en de Tweede Kamer, als in nauwe afstemming met VNG en IPO en het ministerie van IenW. Dit leidde tot politieke en media-aandacht en bracht de koepels dichter bij elkaar.

Samen met het ministerie van IenW organiseerde de Unie vijf regionale bestuurlijke bijeenkomsten om uit te diepen hoe **WBS vorm krijgt in de regionale ruimtelijke processen**, waar bestuurders tegenaan lopen en wat Rijk en regio van elkaar nodig hebben. Verder organiseerde de Unie een watertop in juni en een brede bestuurlijke informele afstemmingsbijeenkomst in november, om vooral het 'Hoe dan' van water en bodem sturend verder te brengen.

Minister Keijzer (VRO) organiseerde in december een **Woontop** om met markt en overheden afspraken te maken voor de versnelling van de woningbouw. De Unie is vanaf het begin betrokken bij de totstandkoming van de Woontop en heeft zich samen met de collegakoepels en het ministerie van IenW ingezet om WBS een eigen plek te geven in de afspraken, dat is gelukt.

De Unie heeft zich in 2024 ingezet voor een stevige positie van WBS in de ruimtelijke voorstellen van de **Nota Ruimte en NOVEX**. Via gesprekken met het ministerie van VRO en een advies aan het ministerie van IenW benadrukte de Unie de betrokkenheid van waterschappen en het belang van water en bodem als basis voor ruimtelijke ontwikkeling. Dit vormt een basis voor ruimtelijke arrangementen die in 2025 worden uitgewerkt.

Natuur, biodiversiteit en exoten

In 2024 sprak de bestuurlijke kopgroep en de commissie Watersystemen (CWS) over de **rivierkreeftenproblematiek**. De Unie werkte met IPO en de ministeries van IenW en LNV aan notities voor een bestuurlijk gesprek over verantwoordelijkheden en financiering in 2025, na aanvullend onderzoek door LNV.

In 2023 is de eerste stap (25 procent) van de **solidariteitsfinanciering muskusratten** ingegaan. Alle waterschappen dragen bij aan een gerichte inzet bij de landsgrenzen om verdere instroom te voorkomen. In 2024 is gewerkt aan de opzet van de evaluatie van de solidariteitsfinanciering muskusratten, in 2025 gaat de evaluatie naar de commissie Waterveiligheid (CWV).

In 2024 heeft de Unie samen met de waterschappen bijgedragen aan de **Nationale beveraankpak** waarover in 2025 besluitvorming gaat plaatsvinden.

De Unie werkte intensief samen met waterschappen, RVO en het ministerie van LNV aan de herziening van de **gedragscode 'bestendig beheer en onderhoud'**, in lijn met de Omgevingswet. Ondanks vertraging door knelpunten is eind 2024 een vervolgstap gezet en wordt het traject in 2025 afgerond.

Daarnaast leverde de Unie inbreng bij diverse (beleids)trajecten op het gebied van **natuur**: onder meer de Agenda Natuurinclusief (met name gericht op het waterdomein), groenblauwe dooradering, Basiskwaliteit Natuur en Klimaatadaptatie Natuur. Er is ook vinger aan de pols gehouden bij de ontwikkelingen rond de Natuurherstelverordening van de Europese Unie en de afspraken rond internationale biodiversiteit (in VN-verband). Vooral gericht op de impact van de Europese verordening en de internationale afspraken voor de waterschappen. Eind 2024 is het raamwerk monitoring biodiversiteit gepubliceerd, waaraan de waterschappen ook in Unieverband een bijdrage hebben geleverd.

Programma Vereniging en Communicatie

Portefeuillehouder: Rogier van der Sande (Vereniging en Communicatie), Luzette Kroon (Educatie)

MT-lid: Willem Wensink

In dit programma werkte ultimo 2024 15,4 fte en is er € 684.532 uitgegeven:

	Realisatie 2024	Begroting 2024
Tijdschrift 'Waterkracht'	114.276	145.000
Educatie	29.494	25.000
Digitale media	31.481	23.000
Bestuurdersdagen	218.146	190.000
Lobby en Communicatie	214.530	380.000
Waterinnovatiefestival	76.605	0
Totaal	684.532	763.000

Communicatie en lobby beleidsthema's

De Unie heeft in 2024 veel aandacht gevraagd voor belangrijke waterschapsthema's, zoals waterveiligheid, grondwater, waterkwaliteit, energietransitie, digitale overheid en circulaire economie. Voor thema's als de transitie van het landelijk gebied, water en bodem sturend en digitale transformatie is veel afstemming geweest met medeoverheden en andere relevante stakeholders.

In de begroting van 2024 is extra budget vrijgemaakt voor de uitvoer van de gezamenlijke publiekscampagne. Het extra budget is hiervoor niet volledig besteed, met name vanwege de benodigde opstartwerkzaamheden. Zo moest een nieuwe medewerker worden gevonden en een aanbesteding worden opgestart. In 2025 zal

publiekscommunicatie nader vorm en inhoud krijgen. Een en ander heeft geresulteerd dat er in totaliteit binnen het programma in 2024 een onderbesteding is.

Lobby

De Unie heeft in 2024 verder gewerkt aan **goede contacten met de Eerste en Tweede Kamerleden** die water in hun portefeuille hebben. Maar ook breder, bijvoorbeeld met woordvoerders ruimtelijke ordening en natuur. Bijna dagelijks komen er bij de Unie vragen binnen vanuit de Kamers. Ook is er tientallen keren inbreng geleverd voor Kamerleden ter voorbereiding op debatten.

Uniebestuurders namen meermaals deel aan rondetafelgesprekken in de Eerste en Tweede Kamer. Over waterkwaliteit, waterveiligheid, ruimtelijke ordening en funderingsproblematiek.

Ook organiseerden de Unie weer werkbezoeken voor Kamerleden. Verder organiseerde we samen VNG en IPO een lunchsessie voor Eerste en Tweede Kamerleden over digitalisering. En samen met Vewin weer een aantal Waterpoorten, om een platform te bieden voor waterdiscussies.

Er werden in 2024 drie 'Rondjes Binnenhof' georganiseerd, waarin de Unie-collega's meegenomen worden in de Haagse processen. In 2025 krijgt dit een vervolg, ook voor DB-leden van waterschappen.

Persaandacht

Het jaar 2024 startte met heel veel aandacht voor het **hoogwater** en we zagen weer hoe fundamenteel goed waterbeheer voor ons land is. Dit hoogwater resulteerde in een mooie kans om het werk van de waterschappen goed te kunnen duiden. Daarnaast is in 2024 veel media-aandacht geweest voor waterkwaliteit (Kaderrichtlijn Water, PFAS, mestbeleid), Water en Bodem Sturend (wonen in risicogebied) en voor de stijging van de tarieven voor de waterschapsbelasting.

Prinsjesdag

Op Prinsjesdag leverde de Unie een analyse van de begrotingsteksten en stelde hierover een persbericht op. Hierin gaf de Unie aan **langetermijnperspectief** te missen in de plannen van het kabinet.

Gezamenlijke publiekscommunicatie

In 2024 coördineerde de Unie de doorontwikkeling van de eerder afgesproken **gezamenlijke publieksaanpak** van de 21 waterschappen. De Unie nam daarbij het landelijke deel voor haar rekening. Vanuit het landelijk beschikbaar gekomen budget

is een communicatieadviseur voor de gezamenlijke publiekscommunicatie gestart en heeft de opgestarte werkgroep gezamenlijke publiekscommunicatie de eerste invulling gegeven aan het project.

Nieuwsvoorziening

De Unie verstuurde in 2024 wekelijks drie nieuwsbrieven en ontwikkelde verschillende **nieuwsbriefspecials** over uitgelichte thema's. Ook is ingezet op meer beeld en film via de sociale mediakanalen, om zo het nieuws en de Uniestandpunten beter voor het voetlicht te brengen. Daarnaast is gewerkt aan het **digitaal toegankelijk maken** van de websites die de Unie beheert.

Waterkracht

In 2024 is ons magazine 'Het Waterschap' in samenwerking met de nieuwe uitgever KrisKras omgedoopt tot '**Waterkracht**'. Naast het magazine is ook een online platform gelanceerd (waterkracht.net), worden er meer digitale nieuwsbrieven verstuurd en zoeken we met de artikelen meer interactie met de leden op LinkedIn. Daarbij is gekozen voor een focus op de doelgroep AB-leden.

Evenementen

De Unie organiseerde in 2024 een aantal succesvolle evenementen. Dit waren onder meer het **Waterinnovatiefestival**, het **Waterschapscongres** voor alle waterschapsbestuurders en de jaarlijkse **strategische tweedaagse** voor voorzitters, dagelijks bestuursleden en secretarissen-directeuren. De kosten voor het Waterinnovatiefestival werden deels gemaakt in 2023 en deels in 2024. Binnen de Unie is de afspraak gemaakt dat de kosten in 2023 werden gedekt door het programma Waterkwaliteit, Duurzaamheid en Innovatie. De resterende kosten voor de organisatie van het evenement in 2024 komen voor rekening van het programma Vereniging & Communicatie.

Educatie

Samen met de 21 waterschappen is in 2024 **de landelijke educatiestrategie** voor de komende vier jaar ontwikkeld. Deze zal begin 2025 bestuurlijk worden vastgesteld. De Unie neemt het voortouw bij landelijke initiatieven en aanvragen en coördineert de doorontwikkeling van landelijke middelen. Ook ondersteunt de Unie het landelijke Jeugdwaterschapsbestuur. De rol van de educatieadviseur binnen de Unie is het behouden, verstevigen en uitbreiden van landelijke samenwerkingen. Samenwerking tussen waterschappen onderling en samenwerking met landelijke partners.

Commissie Toekomstbestendige vereniging

In 2022 stelde het Uniebestuur de commissie Toekomstbestendige Vereniging in, die begin 2023 haar adviezen overhandigde. Het programma Vereniging en Communicatie ondersteunde de commissie bij het verzamelen van bevindingen, analyseren van resultaten en delen van de uitkomsten. Over een deel van de adviezen werd in 2023 al besloten tijdens de ledenvergadering, over de overige adviezen volgde besluitvorming in 2024. Belangrijke **aanpassingen** zijn doorgevoerd binnen de Uniecommissies. De implementatie hiervan vindt plaats in 2025.

Programma Moderne Overheid

Portefeuillehouders: Vincent Lokin (Digitale overheid en transformatie, Duurzaam opdrachtgeverschap, Samenwerken met de markt, Financiën, Fiscale zaken, Omgevingswet, Bedrijfsvergelijkingen en Belastingen), Rogier van der Sande (Crisisbeheersing en Rechtspositie bestuurders)

MT-lid: Marianne Krug

In dit programma werkte ultimo 2024 13,8 fte en is er € 584.475 uitgegeven:

	Realisatie 2024	Begroting 2024
Financiën (incl. belastingstelsel)	88.286	90.000
Bedrijfsvergelijkingen	254.712	260.000
Crisisbeheersing	87.932	25.000
Digitalisering en digitale transformatie	60.297	150.000
Fiscale wetgeving en beleid	41.801	25.000
Duurzaam opdrachtgeverschap	51.448	80.000
Totaal	584.475	630.000

In de begroting van 2024 is extra budget vrijgemaakt voor de verdere implementatie en uitvoer van de Vaarkaat: Digitaal op Koers. Het budget hiervoor is niet volledig besteed vanwege opstartwerkzaamheden en personele onderbezetting. Op het onderwerp crisisbeheersing is overbesteed. Het onderwerp crisisbeheersing wordt de komende jaren steeds urgenter en belangrijker vanwege de geopolitieke situatie en de weersextremen waarop de waterschappen moeten voorbereiden.

Bedrijfsvergelijkingen

In 2024 is de rapportage **Waterschapspeil** gepubliceerd. Deze geeft een beeld van de prestaties en kosten van de sector als geheel. De data worden bovendien online ontsloten via het WAVES-dashboard. Naast de gegevens van de waterschappen worden ook gegevens uit het Waterkwaliteitsportaal, het Waterveiligheidsportaal, de Klimaatmonitor, het Gegevensknooppunt Waterschappen, Z-info en de zwemwaterdata verzameld en opgenomen in de WAVES-databank.

Verdere resultaten in 2024:

- Voor bestuurders en andere belangstellenden bij de waterschappen is een webinar georganiseerd over Waterschapspeil 2024.
- De financiële gegevens over belastingen, investeringen en kosten zijn gepubliceerd op het WAVES-dashboard en in de -databank.
- De verdiepende bedrijfsvergelijking waterveiligheid is uitgevoerd. De publicatie verschijnt begin 2025.
- De leerkring Financieel (meer) vooruitkijken is afgerond. De publicatie naar aanleiding van deze leerkring verschijnt begin 2025.
- De verdiepende bedrijfsvergelijking watersysteembeheer is gepubliceerd. Naar aanleiding daarvan zijn verschillende gremia het goede gesprek aangegaan.
- Er is een bijdrage geleverd aan de rapportage de Staat van Ons Water en aan de SDG-rapportage. Beide worden jaarlijks aangeboden aan de Tweede Kamer op de derde woensdag in mei.

Duurzaam opdrachtgeverschap

Om de waterschappen te ondersteunen bij het naleven van afspraken uit verschillende overeenkomsten, zoals het convenant Schoon en Emissieloos Bouwen, het Klimaatakkoord, het Grondstoffenakkoord en het Manifest Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen, is een gezamenlijke strategie vastgesteld: de **strategie Duurzaam Opdrachtgeverschap Waterschappen**.

Behaalde resultaten in 2024:

- Ondersteuning van de waterschappen bij het implementeren van en het handelen conform de Strategie Duurzaam Opdrachtgeverschap Waterschappen. Onder andere door middel van het faciliteren van een Community of Practice voor de coördinatoren Duurzaam Opdrachtgeverschap van de waterschappen.
- Vertaling van de duurzaamheidsambities van de waterschappen naar concrete handvatten in het KCAO-traject (Klimaatneutraal en Circulair Assetmanagement en Opdrachtgeverschap) voor de waterschapsassets

waarin de meeste impact kan worden gemaakt (poldergemalen, oeverconstructies, waterkeringen, rioolwaterzuiveringsinstallaties en transportleidingen).

- Besluit tot herziening van het geharmoniseerde inkoop- en aanbestedingsbeleid waterschappen uit 2016 met inachtneming van een aantal nieuwe elementen.
- Publicatie van de Projectenkalender Waterschapsmarkt 2024-2025.

Digitalisering en digitale transformatie

De waterschappen zijn druk bezig met de implementatie van de **Vaarkaat: de bestuurlijke visie op de digitale transformatie**. De Unie ondersteunt hierbij. In 2024 is eenmalig extra budget toegekend voor de uitwerking hiervan. Het budget is nog niet volledig benut, omdat veel van de activiteiten op dit gebied nog lopen. Dit verklaart de onderbesteding van het programma ten opzichte van het budget.

Verder neemt de Unie de waterschappen mee in de ontwikkelingen op digitaal gebied (innovatiekansen, efficiëntie, privacy, cybersecurity) en brengt de belangen van de waterschappen in bij nieuw opgestelde regelgeving en kaders, zowel in Den Haag als in Brussel.

Een impressie van de resultaten van 2024:

- Akkoord op het opstellen van een nieuwe selectielijst voor de waterschappen. In de selectielijst staat hoe en wanneer informatie wordt geselecteerd om te vernietigen. De werkzaamheden om te komen tot een nieuwe selectielijst zijn gestart.
- Vincent Lokin en Rogier van der Sande hebben kennisgemaakt met de nieuwe staatssecretaris Koninkrijksrelaties en Digitalisering, de heer Szabó. Tijdens dit gesprek hebben ze hem geïnformeerd over de Vaarkaat.
- Er is een actieve ambtelijke en bestuurlijke bijdrage geleverd aan de totstandkoming van de Nederlandse Digitaliseringsstrategie (NDS).
- De Vaarkaat wordt goed toegepast in de waterschapssector. Bij de Unie wordt samen met het Waterschapshuis en de waterschappen gewerkt aan verschillende uitwerkingen van de Vaarkaat, zoals het AI-kompas, de sectorbrede Datastrategie en een Verkenning Ethiek.
- Er zijn stappen gezet in de samenwerking met IPO en VNG op het vlak van de digitale transformatie. Veel wetgeving leent zicht voor een gezamenlijke aanpak.
- De Unie en Kenniscentrum Europa Decentraal (KED) hebben besproken wat KED voor de Unie kan betekenen en er zijn afspraken gemaakt om meer gebruik te maken van de dienstverlening door KED op het vlak van digitale transformatie.
- Namens de waterschappen hebben we gereageerd op twee wetsvoorstellen op het gebied van fysieke en digitale veiligheid: de Wet weerbaarheid kritieke

entiteiten en de Cyberbeveiligingswet. Enkele belangrijke punten uit onze consultatiereactie zijn verwerkt in de wetsvoorstellen die eind 2024 naar de Raad van State zijn gestuurd.

- Onder de Cyberbeveiligingswet komen een aantal AMvB's die elementen uit de wet verder invullen. Op verzoek van het ministerie van BZK is er input geleverd op de conceptteksten van de AMvB's.
- Met behulp van een subsidie van het ministerie van BZK is adviesbureau Berenschot ingehuurd om de beveiliging van de toeleveringsketen van de waterschappen in het kader van de Cyberbeveiligingswet nader te onderzoeken.
- Samen met het programma WDI is een nieuwe themagroep fysieke en digitale veiligheid opgestart. De themagroep bestaat uit experts van de waterschappen op het gebied van crisisbeheersing, juridische zaken, informatieveiligheid, fysieke veiligheid, keren & beheren en zuiveringsbeheer (afvalwater).
- Volgens de Wet open overheid (Woo) moeten bestuursorganen documenten actief openbaar maken op een platform (de Woo-index). Alle waterschappen hebben de eerste tranche tijdig gepubliceerd. De bij de eerste tranche behorende ministeriële regelingen zijn geanalyseerd.
- De projectleider van het Waterschapshuis voor implementatie van de Woo en de SDG is van advies voorzien.
- Wij zijn weer aangesloten op de overleggen van de privacy officers (CPW) en van de F-G's (FGW). Voor beide gremia zijn diverse vragen beantwoord over de impact van digitale wetgeving op privacy. In 2025 wordt daar een werksessie over georganiseerd.
- Er is inbreng geleverd op de agenda 'Coalities voor de digitale samenleving', de interbestuurlijke, overheidsbrede visie op generatieve AI. Ook zijn de visie 'Zicht op Nederland', de Interbestuurlijke datastrategie (IBDS) en de werkagenda 'Waardengedreven Digitaliseren' opgesteld.
- De Unie heeft een werkgroep samengesteld, waarin ook medewerkers van het Waterschapshuis en de waterschappen deelnemen, om gezamenlijk tot een implementatie aanpak van de AI Act te komen. Deze implementatie gaat de komende jaren zijn beslag krijgen.

Omgevingswet

Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden, met het bijbehorende digitaal stelsel. Het afgelopen jaar heeft daarom in het teken gestaan van het ondersteunen van de waterschappen, het structureren van kennisdeling en samenwerking en het agenderen van onvolkomenheden bij de betreffende ministeries. Om de invoering bij de waterschappen te ondersteunen, is onder regie van team BJZ het **Praktijkboek Waterbeheer onder de Omgevingswet** tot stand gekomen. Daarnaast is de programma-organisatie Omgevingswet in de lijn van het Uniebureau gebracht, zodat de ondersteuning voor de waterschappen en de inbreng in nationale overleggen toekomstbestendig is ingericht.

Crisisbeheersing

In 2024 vonden veel activiteiten plaats rond het thema crisisbeheersing. De **geopolitieke ontwikkelingen** en de **toenemende weersextremen** vragen om een gedegen voorbereiding op mogelijke crises.

Activiteiten die in 2024 plaatsvonden vanuit de liaisonrol van de Unie:

- In januari, mei, augustus en september waren de crisisorganisaties van diverse waterschappen en de Unie opgeschaald in verband met (verwacht) extreem weer. De opschalingen in januari en juli werden ondersteund door het waterschapshulpteam (WHT).
- In juli monitorde de Unie de impact van de *crowdstrike* cybercrisis en in augustus die van de uitval van landelijke ICT-infrastructuur van de meldkamers van de politie en de veiligheidsregio's. De Unie zorgde daarbij voor (informatieve) aansluiting van de waterschappen op de crisisorganisatie van het Rijk en vice versa. In mei en oktober deed de Unie dit in verband met verwacht extreem ruimteweer als gevolg van een zonnevlam.
- In april, augustus en september kwamen er internationale bijstandsverzoeken binnen in verband met het gewapend conflict in Oekraïne en in verband met overstromingen in Oost-Europa.

Overige ontwikkelingen op crisisbeheersing in 2024:

- Een aantal waterschappen, de Unie en het waterschapshulpteam (WHT) participeerden in juni in een oefening van waterschap Brabantse Delta op gebied van bijstandSCOördinatie.
- In december is vanuit de Unie gestart met het opstellen van een nieuw handboek crisisbeheersing en Opleiden Trainen Oefen-plannen voor het Uniebureau en het WHT.
- Het netcentrisch werken door middel van het landelijk crisismanagement systeem (LCMS) is verder geïmplementeerd en het functioneel beheer heeft de halfjaarlijkse nieuwe releases begeleid.
- In 2024 is een strategie voor het verder implementeren van de visie crisisbeheersing waterschappen 2023-2030 opgesteld. Om beter gesteld te staan voor (dreigende) waterschap-overstijgende crises is gestart met het uitwerken van landelijke baselines voor de hoofdprocessen van crisisbeheersing, en met het vestigen/versterken van een landelijke crisisorganisatie.
- De jaarlijkse update van het handboek bijstand is uitgevoerd, waarbij gestart is met het uitwerken van kaders over beschikbaarheid, financiën en vakbekwaamheid.
- Met o.a. het ministerie van IenW is begonnen aan de actualisatie van het landelijk crisisplan hoogwater en overstromingen van het Rijk. Met het watermanagement-centrum Nederland (WMCN) en de Stuurgroep Management

Watercrises en Overstromingen (SMWO) is een structurele dialoog gestart over doorontwikkeling van de samenwerking.

- Het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid (NIPV) heeft aan de Unie en het ministerie van Justitie en Veiligheid als opdrachtgevers, haar onderzoeksrapport naar de toekomst van de samenwerking van de waterschappen met de veiligheidsregio's opgeleverd.
- Er is besloten om met ingang van 2025 in de verenigingsstructuur van de Unie een commissie te hebben voor onder meer het onderwerp crisisbeheersing.

Een nieuw belastingstelsel

Het wetsvoorstel voor **aanpassing van het belastingstelsel** van de waterschappen is in april aangenomen door de Tweede Kamer. In mei startte de behandeling van het wetsvoorstel in de Eerste Kamer. Na een technische briefing in juli en twee schriftelijke vragenrondes heeft de Eerste Kamercommissie het wetsvoorstel in december aangemeld voor plenaire behandeling op 28 januari 2025 en uiteindelijk is op 4 februari jl. ingestemd met het wetsvoorstel.

Voor de implementatie van het wetsvoorstel door de waterschappen heeft de Unie de volgende handreikingen beschikbaar gesteld aan de waterschappen:

- Kostentoedeling (methode Gebiedskenmerken);
- Tariefdifferentiaties (m.u.v. plusvoorziening en gebouwd);
- Tariefdifferentiatie plusvoorziening wateraanvoerprojecten; en
- Separate afvalwaterstromen.

Daarnaast heeft de Unie op verzoek voor verschillende waterschappen presentaties verzorgd over het nieuwe belastingstelsel.

Overige financiële en fiscale onderwerpen

- De Unie heeft een bijdrage geleverd aan een succesvolle Praktijkdag Waterheffingen van de Werkgroep Waterheffingen.
- Het model van de marktconforme anti-afhaakregeling is gewijzigd naar aanleiding van een uitspraak van het Gerecht van de Europese Unie inzake het Deense zuiveringsheffingenstelsel.
- De Unie heeft de waterschappen in een ledenbrief geïnformeerd over de consequenties van het arrest van de Hoge Raad over de proceskostenvergoeding in bezwaarprocedures.
- Er is een persbericht uitgebracht over de gemiddelde stijging van de waterschapsbelastingen in 2025.
- In 2024 is na twee jaar weer een Landelijk Overleg Waterschapsbelastingen georganiseerd.

- De Unie is in overleg met het ministerie van Financiën over de mogelijke afschaffing van de vrijstelling binnen de afvalstoffenbelasting voor het verbranden van zuiveringsslib in zogenoemde afvalverwerkingsinstallaties.
- Voor de waterschappen zijn drie bijeenkomsten georganiseerd waarbij informatie is verstrekt over de rechtsmatigheidsverantwoording die vanaf 2025 door het dagelijks bestuur van een waterschap moet worden afgelegd.
- Op grond van de nieuwe verslaggevingsregels voor de waterschappen, die vanaf begrotings- en verslagleggingsjaar 2025 van toepassing zijn, zijn twee verordeningen geactualiseerd en vastgesteld: 'Financieel beleid, beheer en organisatie' en 'Controle op het financiële beheer en op de inrichting van de financiële organisatie'.
- De combinatie van kostenstijgingen en oplopende rente vraagt om alertheid op de financiële positie van waterschappen. In 2024 startte de Unie een traject voor een referentiekader en liet een extern bureau de financiële opgaven tot 2050 onderzoeken, om gesprekken binnen en buiten waterschappen te ondersteunen.

Rechtspositie bestuurders en bestuurdersverenigingen

De Unie ondersteunt de verenigingen van algemeen en dagelijks bestuursleden van waterschappen en is betrokken bij de kring voorzitters van waterschappen. Ook geeft de Unie advies en neemt zij standpunten in rondom de rechtspositie van bestuurders.

In 2024 heeft de Unie inzet geleverd voor **de overgang van de pensioenen** van dagelijks bestuurders naar het ABP (voorzien per 2028) en een **protocol voor vermeende integriteitsschendingen** en een advies over de **(her)benoemingsprocedure** van voorzitters.

Programma Waterkwaliteit, Duurzaamheid & Internationaal

Portefeuillehouders: Sander Mager (Waterkwaliteit, Circulaire economie en Waterketen), Erik den Hertog (Klimaat en Energie), Luzette Kroon (Internationaal en Innovatie)

MT-lid: Gritta Nottelman, Mark van der Werf

In dit programma werkte ultimo 2024 17,7 fte en is er €348.751 uitgegeven:

	Realisatie 2024	Begroting 2024
Internationaal	44.781	80.000
Waterkwaliteit	60.880	100.000
Waterketen	25.197	100.000
Innovatie	11.865	65.000
Duurzaamheid – Energie en klimaat	92.800	100.000
Circulair	97.956	90.000
Programma zaken	15.272	5.000
Totaal	348.751	540.000

Binnen dit programma is veel inzet gepleegd op de diverse beleidsterreinen. Dit heeft zich echter niet vertaald naar volledige benutting van het beschikbare budget. Dit komt onder meer doordat de kosten voor externe inhuur niet meer worden geboekt onder de lasten van de programma's. Deze worden centraal geadministreerd onder de personeelslasten. Daarnaast is er een aantal bijdragen die vanuit dit programma worden verstrekt aan diverse partnerorganisaties waarmee wordt samengewerkt. Ook al deze bijdragen worden centraal geadministreerd en vallen niet meer onder de uitgaven van het programma. Tot slot zijn veel uitgaven die binnen dit programma gemaakt zijn gedekt door subsidieprojecten zoals het Ondersteuningsprogramma

Klimaatneutraliteit, waardoor deze uitgaven niet meer onder dit programma vallen. Dit verklaart gedeeltelijk de onderbesteding op dit programma. Voor sommige onderdelen geldt echter nog wel dat er minder is besteed dan gebudgetteerd. Hierdoor zijn de totale uitgaven lager uitgevallen en daarom is het budget voor 2025 verlaagd naar €450.000. De inzet op de diverse beleidsterreinen binnen dit programma is echter onveranderd gebleven ten aanzien van voorgaande jaren.

Internationaal

Dutch Water Authorities (DWA)

De **DWA Kennisagenda** is volop in ontwikkeling, waarbij we streven naar het opzetten van een netwerk met een langere duur dan een project en waar een goede kennisflow in kan blijven bestaan.

Op verzoek van het ministerie van IenW is gestart met de uitwerking van een **samenwerking tussen het Caribisch deel van het Koninkrijk, DWA en IenW**. Met als doel het structureel ondersteunen van Caribisch Nederland om te komen tot een klimaatbestendige en waterrobuuste fysieke leefomgeving.

DWA is gevraagd om binnen het **Water for Kherson-project**, een door Nederland gefinancierd herstelproject onder leiding van VNGi (internationaal), de lead te nemen bij het opstellen van een visie voor de middellange termijn voor de regio in Kherson, **Zuidoost-Oekraïne**.

Europa

In het Interbestuurlijk Overleg Europa van februari is de **Interbestuurlijke Agenda richting Europa** vastgesteld. De prioriteiten zijn geclusterd in drie grote transities: blauwe, groene en digitale. De Unie heeft ook een positie opgesteld op de aangekondigde Europese strategie voor waterweerbaarheid, **de Water Resilience Strategy**.

De Unie heeft tweemaal een **kennismaking met de nieuwe Europarlementariërs** georganiseerd na de verkiezingen van 2024. Daarnaast zijn diverse besturen en directieleden van waterschappen in Brussel op bezoek geweest.

Blue Deal

Er was in de tweede helft van 2024, na de totstandkoming van het nieuwe kabinet, veel aandacht voor een **duurzame toekomstige financiering** voor de Blue Deal. Die aandacht ging bijvoorbeeld uit naar gesprekken met de Tweede Kamer en de betrokken ministeries. Er is hierbij intensief samengewerkt met het Netherlands Water Partnership.

Voor wat betreft de Blue Deal is een apart jaarverslag en een aparte subsidieverantwoording 2024 in de maak.

Innovatie

Op 1 februari vond het **Waterinnovatiefestival** plaats en werden de waterinnovatieprijzen uitgereikt. In oktober werd **het nieuwe innovatieplatform** van de waterschappen gelanceerd met een eerste bijeenkomst op de Markerwadden. Gericht op het vergroten van innovatiekracht van de sector en aansluitend op de behoefte van de waterschappen, volgt hieruit het streven te komen tot een nieuwe innovatiestrategie voor de Unie. Voor de invulling hiervan zijn eind 2024 een aantal verkennende gespreken gevoerd met waterschappen, STOWA en HWH.

Duurzaamheid

Klimaat en Energie

Er werden zes **praktijkleergemeenschappen Energie en Klimaat** opgezet, namelijk: Groen gas, Waterstof, Aquathermie, lachgas, Netcongestie en Methaan. Alle 21 waterschappen nemen hieraan deel.

Veel aandacht was er voor de uitrol van het **ondersteuningsprogramma op Klimaatneutraliteit** en de eerste formele rapportage aan het ministerie van KGG.

Er was veel media-aandacht voor **netcongestie** bij waterschappen in relatie tot de kerntaken en de beleidsambities klimaatneutraliteit. De inspanningen om hier een antwoord op te vinden hebben geleid tot het sluiten van een netcongestiedeal met het ministerie van KGG en Netbeheer Nederland.

Het is gelukt om een **hoge prioritering** van waterschappen op de ACM (Autoriteit consument en markt) -prioriteitenlijst te realiseren voor het verkrijgen van **elektriciteitsaansluitingen**.

De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) bracht een bezoek aan de rwzi Tilburg. Hier werd een discussie gevoerd over de rol van **Stimulering Duurzame Energieproductie en Klimaattransitie (SDE++)** bij de haalbaarheid van energie en klimaat maatregelen bij waterschappen.

Circulair

In samenwerking met ministeries, IPO en VNG is een aanpak opgesteld waarmee regionale overheden de krachten bundelen om **circulaire economie in de regio** te versnellen. De waterschappen zetten in op Circulair Inkoop en Vergunningverlening Toezicht en Handhaving (VTH).

Een nieuwe groep van 12 waterschapsmedewerkers heeft het **leerprogramma Transitie management Circulaire Waterschappen** afgerond. Er is een start gemaakt met het Netwerk Toekomstmakers om kennis en ervaringen op het gebied van transitie te delen en elkaar te helpen met transitieopgaven in de circulaire economie.

Op 22 november organiseerde de Unie in samenwerking met KNW (Koninklijk Nederlands Waternetwerk) en Vewin het **Najaarscongres 'Duurzaam Doen'** dat in het teken stond van duurzame gedragsverandering.

Binnen het leernetwerk '**Klimaatneutraal en Circulair Assetmanagement en Opdrachtgeverschap**' zijn drie leerkringen aan de slag gegaan om de ambities voor klimaat en circulaire economie concreet te maken in interne projectopdrachten en binnen het assetmanagement.

De werkgroep **Materialenpaspoort** maakte in 2024 een doorstart. In deze 2e fase wordt gewerkt aan een 'Starter-Kit' met bruikbare templates, een Road-Map voor implementatie en een processchema ter uitwerking van eigenaarschap. Naast assetmanagement wordt specifiek aansluiting gezocht met monitoring.

Voor het winnen van grondstoffen uit het afvalwater, zoals bioplastics, is gewerkt aan het **einde afvalcriterium**. PHA (bioplastics) is een moonshot geweest bij het Versnellingshuis. Met bureau Van Waarde wordt nu gekeken naar de mogelijkheden van de zelfbeoordeling.

Voor het commissiedebat op 19 december over Circulaire Economie vroeg de Unie aandacht voor een **gelijk speelveld voor biograndstoffen geproduceerd uit afvalwater**.

Met ingang van 2024 hebben de Unie van Waterschappen en Vewin gezamenlijk een alliantiecoördinator benoemd voor **Sustainable Development Goal 6 (SDG 6): schoon water en sanitair**. In 2024 is er, samen met Rijkswaterstaat en het ministerie van IenW, gestart met het uitzetten van de werkzaamheden ten behoeve van het UN-Water Integrated Monitoring Initiative (IMI). Daarnaast is het boek Integrity in Sustainability gepubliceerd, met een hoofdstuk over het werk van de Unie van Waterschappen en Vewin met betrekking tot SDG 6. Ook is er met verschillende waterschappen in bijeenkomsten gesproken over duurzaamheid waarbij de waterschappen hebben gepresenteerd hoe ze de SDG's vormgeven binnen hun eigen organisatie.

Waterkwaliteit

Portefeuillehouder Sander Mager heeft in juli tijdens een **expertsessie in de Eerste Kamer** het belang van de waterkwaliteit benadrukt en aangegeven welke maatregelen de waterschappen kunnen nemen en wat we van de Rijksoverheid verwachten.

In november vond er in Nieuwspoort een drukbezochte **Waterpoort** plaats over waterkwaliteit. In september was er een **strategische tweedaagse** voor bestuurders. Het thema was de KRW en waterkwaliteit in het algemeen.

Namens alle 21 waterschappen is in afstemming met de commissie Waterketens en Emissies (CWE) een **brandbrief PFAS** verzonden naar de minister van IenW waarin we al onze zorgpunten vanuit de sector rond het PFAS-dossier benoemen en oproepen tot concrete acties en meer regie vanuit het Rijk. De minister heeft aangegeven hier in 2025 graag met de waterschappen verder over in gesprek te willen gaan.

VNO-NCW en MKB-Nederland werken samen met Rijkswaterstaat en de Unie aan een onderling afgestemde aanpak met het oog op het **KRW-proof maken van directe lozingsvergunningen**.

In december is een enquête verstuurd naar alle waterschappen met als doel de **blauwalgenproblematiek in zwemwater** te onderzoeken. Deze enquête is het eerste onderdeel van een project van de Unie van Waterschappen dat als doel heeft de blauwalgen problematiek in zwemwater te verminderen.

De Unie heeft namens de waterschappen intensief meegewerkt aan het tot stand komen van de **KRW-Impuls en de tussenevaluatie Waterkwaliteit**. Ten behoeve van het bestuurlijk overleg KRW is de ambtelijke en bestuurlijke afstemming tussen Unie en de RAO/RBO's versterkt.

De Unie werkt samen met STOWA, TAUW en het ministerie van IenW aan een **Toetsingskader voor regionale wateren** dat handvatten geeft voor het beoordelen van de effecten van verschillende activiteiten op de waterkwaliteit(sdoelen). Afronding van het KRW-toetsingskader staat gepland voor medio 2025.

In 2026 treedt het achtste **actieprogramma Nitraatrichtlijn (NAP)** in werking. De standpunten van de waterschappen zijn in 2024 samengekomen in het position paper 8ste NAP. Waterschappen adviseren en leveren data aan voor zover mogelijk. In 2025 gaat dit proces verder.

Het is gelukt om **extra eisen aan emissies vanuit de glastuinbouw** opgenomen te krijgen in het Besluit Activiteiten Leefomgeving.

De urgentie van het verbeteren van de waterkwaliteit is onder de aandacht gebracht bij verschillende **agrarische koepelorganisaties**. Onder meer door het organiseren van een inhoudelijke sessie - samen met de Nederlandse Fruittelers Organisatie - over waterkwaliteit en de extra acties die vanuit de fruitteelt nog kunnen worden opgepakt ter verbetering van de waterkwaliteit.

Er is een nieuwe versie van de **bestrijdingsmiddelenatlas** gepubliceerd.

De **werkgroep landschapselementen** heeft in 2024 herhaaldelijk geëvalueerd en advies gegeven aan waterschappen met betrekking tot de toezegging van het ministerie van LNV voor het intekenen van landschapselementen door agrariërs. De in 2023 opgestelde handreiking bleef onveranderd geldig. Ook in 2025 blijft het streven naar een uniforme werkwijze binnen de waterschappen relevant.

Het Uniebureau, in samenwerking met de GLB-Thema- en Kerngroep, heeft ook dit jaar deelgenomen aan de overlegstructuur van het **Gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB)** en invloed uitgeoefend met betrekking tot waterkwaliteit en in meerdere mate waterkwantiteit.

Het **Deltaplan Agrarisch Waterbeheer** heeft in 2024 nieuwe water en bodem projecten opgestart, mede dankzij de aanvragen van waterschappen voor de subsidie DAW-impulsregeling. De bodemteams en DAW-demobedrijven zijn uitgebreid, er zijn lessen getrokken uit de GLB-pilot gebiedsgerichte aanpak en de Boerenpodcast Wie Wat Water en andere communicatie zorgen voor bewustwording en aandacht voor waterkwaliteit bij agrariërs.

Waterketen

In nauwe samenwerking met Vewin, VNG, IPO, Stichting Rioned en het ministerie van IenW zijn de uitdagingen in kaart gebracht die de komende 25 jaar op de waterketen afkomen. De zogenaamde **Visie op de Waterketen**.

De Unie heeft via de Europese koepel EUREAU actief input en feedback geleverd op de dit jaar vastgestelde **Richtlijn Stedelijk Afvalwater**. Het belangrijkste element daarin is de komende verplichting om op een groot deel van de rwzi's een extra zuiveringstrap voor medicijnresten te bouwen.

Het **Robuust plan Slibeindverwerking** is ook in 2024 uitgevoerd. AquaMinerals is hiervoor de regisseur en de Unie treedt op als kassier. Daarnaast is er een monitor over 2023 opgesteld door RHDHV en een evaluatie over de jaren 2021-2024 uitgevoerd in opdracht van de Regiegroep slib van de VvZB.

De Unie werkte in 2024 samen met het ministerie van VWS, RIVM en waterschappen aan **Covid-19 rioolwatersurveillance**, monitorde andere infectieziekten en startte een onderzoek naar bredere toepassingen van rioolwatermonitoring, met het oog op de waterkwaliteit.

De nieuwe **vitaliteitsbeoordeling van het proces afvalwater** is eind 2024 gestart. Daarbij wordt de Critical Entities Resilience (CER) richtlijn meegenomen die eind 2022 is vastgesteld en in 2025 wordt geïmplementeerd in Nederland. Afvalwater wordt

hierin genoemd als kritieke entiteit. Bij de internetconsultatie is gereageerd op de concept Wet weerbaarheid kritieke entiteiten (Wwke).

Samen met Stichting Rioned heeft de Unie een petitie aangeboden aan de Tweede Kamer om **plastic-houdende natte doekjes** te verbieden. Door de Tweede Kamer is aangegeven dat dit inderdaad de inzet in Europa gaat zijn.

Evenementen en artikelen

- Waterlunch in Brussel met de nieuwe Europarlementariërs
- Strategische tweedaagse Unie over waterkwaliteit
- Aanbieding petitie verbod op plastic in schoonmaakdoekjes
- Waterinnovatiefestival
- Expertsessie eerste Kamer waterkwaliteit
- Uitgebreid interview met Sander Mager in STOWA Publicaties.

Team Bestuurlijk Juridische zaken

Portefeuillehouders: Rogier van der Sande (Omgevingswet) en Vincent Lokin (Omgevingswet/DSO en overkoepelende juridische zaken)

MT-lid: Willem Wensink

In dit programma werkte ultimo 2024 3,9 fte en is er € 70.888 uitgegeven:

	Realisatie 2024	Begroting 2024
Wet- en regelgeving	70.888	35.000
Totaal	70.888	35.000

In 2024 is er vanuit het team Bestuurlijk Juridische Zaken (BJZ) veel geparticipeerd in wetgevingstrajecten en gelobbyd om het belang van water en waterschappen naar voren te brengen. Daarnaast is een belangrijk onderdeel van het werk van de juristen om de beleidsprogramma's van de Unie op bestuurlijk-juridisch terrein te ondersteunen.

De overschrijding van de begroting hangt in belangrijke mate samen met de extra inzet die nodig was in verband met de **actualisatie van de gedragscode bestendig beheer en onderhoud** en het onderzoek dat is uitgevoerd rondom de effecten van een mogelijke overdracht van bevoegdheden rond **indirecte lozingen** naar de waterschappen. Hierover staat meer toegelicht bij het programma Waterbeleid.

Naar aanleiding van gesprekken met de VNG is op verzoek van de Uniecommissie Waterketens en Emissies (CWE) onderzoek gedaan naar de consequenties van een mogelijke verschuiving van de bevoegdheden rond indirecte lozingen naar de waterschappen. Inzichtelijk is gemaakt wat er nodig is op het gebied van **vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH)** als deze taak weer bij de waterschappen zou komen te liggen. Op basis van dit rapport heeft in de commissie Waterketens en Emissies (CWE) vervolgens het bestuurlijke gesprek plaatsgevonden.

Overige resultaten

- Interbestuurlijke basisnotitie Weging waterbelang onder de Omgevingswet.
- Praktijkboek Waterbeheer onder de Omgevingswet gemaakt.
- Uitvoeringstoets en consultatiereactie Aanpassingswet Algemene wet bestuursrecht.
- Notitie peilbesluiten in relatie tot bodemdaling ten behoeve van opgaven landelijk gebied.
- Totstandkoming kennisplatform onteigening voor overheden.
- Waterschappen ondersteund bij de verdere implementatie van de Wet open overheid.
- Waterschappen ondersteund rondom de inwerkingtreding van de Wet versterking participatie decentraal bestuur.
- De Onderhoudswet voorbereid samen met lenW waarin wijzigingen van de Waterschapswet zijn voorzien, waaronder het aanwijzen van een waarnemend voorzitter.
- Samenwerkingsprotocol uitgewerkt met de Kiesraad die volgens de Wet programmatuur verkiezingsuitslagen moet worden opgesteld en waarbij de Unie partij is.
- Naar aanleiding van een informatieverzoek van Mobilisation for the Environment (MOB) aan alle waterschappen, provincies en Rijkswaterstaat heeft de Unie een bemiddelende rol vervuld. Daardoor hoeft informatie niet dubbel aangeleverd te worden. Namens de waterschappen zijn de afspraken met MOB daarover vastgelegd.
- In 2024 zijn drie netwerkdagen georganiseerd voor juristen van waterschappen, waarin kennisuitwisseling rondom actuele onderwerpen centraal stond.

Stafbureau Bedrijfsvoering

Portefeuillehouder: Vincent Lokin

MT-lid: Mark Tegelaar

In dit programma werkte ultimo 2024 11 fte en is er € 11.690.294 uitgegeven:

	Realisatie 2024	Begroting 2024
Afschrijvingslasten	267.133	250.000
Personeelslasten	9.899.437	9.880.000
Huisvestingslasten	558.141	595.000
Kantoor Brussel	62.202	50.000
Algemene lasten	957.745	572.500
Financiële baten en lasten	-282.755	-160.000
Kosten diensten en producten	228.391	210.000
Totaal	11.690.294	11.397.500

Personeel

Gedurende 2024 is het personeelsbestand van de Unie **gegroeid**. Vanuit de toekenning van de extra contributiebijdragen voor 2024 zijn, zoals aangekondigd in de kadernota 2024, een aantal formatieplekken gerealiseerd en ingevuld. Inmiddels zijn per eind 2024 80,2 fte in dienst van de Unie. Hieronder vindt u een overzicht van de verdeling van het personeel over de verschillende programma's:

Aantal fte	begroot 2024	realisatie eind 2024	realisatie eind 2023
Gemiddeld aantal fte	86,9	80,2	70,3
Moderne Overheid	14,9	13,8	11,8
Vereniging en Communicatie en BJZ	17,8	19,3	14,8
Waterkwaliteit, Duurzaamheid en Internationaal	20,5	17,7	12,5
Waterbeleid	14,6	11,8	11,1
Bedrijfsvoering	11,6	11,0	12,8
Directie	1,9	1,0	2,9
Blue Deal	5,6	5,6	4,4

Het personeelsbestand bevat ook medewerkers van het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) en het Nationaal Programma Regionale Energiestrategie (NP-RES). Zij zijn ondergebracht bij de Unie en hebben een zogeheten projectcontract.

Algemene kosten

In 2024 is gestart met de transitie naar **de nieuwe werkplek**. Deze transitie is noodzakelijk om in te spelen op de ontwikkelingen in de markt en te kunnen blijven voldoen aan eisen rondom **informatieveiligheid en privacy**.

Daarnaast hebben we binnen het Unie pand alle pantry's onder handen genomen. Deze waren aan vervanging toe, evenals de koffiemachines die in eigendom waren. Tenslotte zijn de kosten die samenhangen met licenties, waaronder het reproductie voor alle waterschappen gestegen. Door de transitie, licenties, de nieuwe pantry's en geleasede koffieapparatuur is er een incidentele overschrijding van de afschrijvingslasten en algemene lasten te zien.

Uniepand

Onderhoud en verduurzaming van het Uniepand staan hoog op de agenda. Ons gebouw aan de Koningskade 40 heeft sinds 2023 energielabel A gekregen. Vanuit het Meerjarenonderhoudsplan zijn diverse onderhoudsstappen gezet. Daarbij is onder andere gestart met **slimme meetapparatuur** om het verbruik van elektra, verwarming en water in kaart te brengen. Aan de hand hiervan zullen in 2025 vervolgstappen worden gezet om het pand verder te verduurzamen. Voor 2024 is een besparing doorgevoerd op de huisvestingslasten door het oversluiten van een gunstiger energiecontract. Voor 2025 is een vergelijkbaar contract voor langere periode afgesloten.

Projectenbureau

De Unie voert naast haar eigen administratie ook de administratie van 3 andere onderdelen:

- Aparte entiteiten: dit betreft de administratie voor de Stichting NWB Fonds en het Schilthuysfonds. Hiervoor verzorgt de Unie de administratie.
- Exploitatieprojecten: dit zijn projecten die onder de vlag van de Unie worden uitgevoerd en waarvoor subsidie wordt ontvangen. De Unie is hierin als penvoerder verantwoordelijk en aansprakelijk voor de resultaten en bijbehorende administratie. De gemaakte kosten en ontvangen subsidies en overige opbrengsten verlopen dan ook via het resultaat van de Unie. Omdat de financiering van dergelijke projecten uit een subsidie komt, wordt ervoor gezorgd dat het jaarlijkse resultaat van de lopende projecten kostenneutraal binnen de administratie van de Unie wordt geboekt. Dit wordt gedaan door aan het einde van het jaar het nog te vorderen of vooruit ontvangen subsidiebedrag te bepalen en hiermee de kosten en opbrengsten van het project in balans te brengen. Kosten die niet binnen de subsidie vallen, zijn voor rekening van de Unie.
- Financieringsprojecten: dit zijn projecten waarbij de Unie uitsluitend een kassiersrol vervult. Bijdragen voor deze projecten worden door de Unie ontvangen en de uitgaven voor deze projecten worden door de Unie betaald. Deze financieringsprojecten zijn resultaatneutraal en staan alleen op de balans van de Unie.

Aan het begin van 2024 zijn de exploitatieprojecten **Aquathermie** en **Klimaatbestendig- en Circulair Opdrachtgeverschap (KCO)** afgerond en heeft afrekening plaatsgevonden. Tevens is per 1 januari 2024 een nieuw subsidieproject begonnen: **het Ondersteuningsprogramma Klimaatneutraliteit**. Dit project loopt tot en met 2027 en richt zich op diverse werkzaamheden binnen de waterschappen om te streven naar klimaatneutrale waterschappen.

Daarnaast zijn er subsidieprojecten gestart in 2024 voor de begeleiding en invoering van de nieuwe wetgeving die voortvloeit uit de richtlijn **Netwerk- en Informatiesystemen (NIS II)** en het uitvoeren van een **uitvoeringstoets** voor de waterschappen met betrekking tot het wetsvoorstel versterking waarborgfunctie in de **Algemene wet bestuursrecht (Awb)**. Daarnaast is in 2024 opnieuw subsidie ontvangen omtrent de ingevoerde **Single Digital Gateway** verordening, waarbij de Unie in samenwerking met het Waterschapshuis de implementatie hiervan bij de waterschappen begeleidt. Al deze projecten zijn in 2024 gestart en zijn ditzelfde jaar afgerond.

Meerjarige exploitatieprojecten waarvoor de Unie de administratie voert en subsidie ontvangt zijn:

- Nationaal Programma Regionale Energie Strategieën (2023 t/m 2025)
- Omgevingswet implementatie (2024 t/m 2025)

- Het internationale Blue Deal ontwikkelingsproject (2023 t/m 2030)
- Coördinatie van de COVID-bemonsteringen (jaarlijks, geen einddatum)
- Ondersteuningsprogramma Klimaatneutraliteit (2024 t/m 2027)

Naast exploitatieprojecten waarbij de Unie penvoerder is, voert de Unie ook de administratie voor enkele financieringsprojecten. Hierbij fungeert de Unie als kassier. De kosten voor deze projecten worden gedekt door bijdragen van waterschappen en enkele externe stakeholders. De Unie kende in 2024 de volgende financieringsprojecten, waarvan enkelen zijn afgerond:

- Bever- en muskusrattenbestrijding
- Stimuleringsbudget emissiebeperking glastuinbouw
- Gezamenlijke communicatie
- Diwanet
- EUWMA
- Robuust Plan Slibeindverwerking
- Bijdrage VWS voor bemonsteringskosten COVID19
- Waarderingskamer
- InfraTech
- Glami (afgerond in 2024)
- LifeMica (afgerond in 2024)
- Landelijke Voorziening Overstromingsrisico's (afgerond in 2024)

Voor een overzicht van de verschillende financieringsprojecten en bijbehorende uitgaven en ontvangen bijdragen verwijzen wij naar de toelichting op de jaarrekening bij het onderdeel kortlopende schulden. Hierin wordt een overzicht gegeven van de lopende financieringsprojecten.

Ondertekening

Opgemaakt te Den Haag, 7 maart 2025

Algemeen directeur

Penningmeester

Meindert Smallenbroek

Vincent Lokin

Jaarrekening

Balans voor resultaatbestemming in €

Activa (bedragen in €)	31-12-2024	31-12-2023
<i>Vaste activa:</i>		
Materiële vaste activa	9.912.589	9.245.413
Gebouwen	9.000.000	8.654.964
Inventaris	158.143	176.266
Hardware	85.379	58.323
Software	10.083	16.133
Verbouwingen	658.983	339.726
<i>Vlottende activa:</i>		
Vlottende activa	16.635.907	14.664.230
Vorderingen	200.559	1.305.016
Overige vorderingen en overlopende activa	2.334.783	1.158.392
Liquide middelen	14.100.565	12.200.822
Totaal activa	26.548.496	23.909.643

Passiva (bedragen in €)	31-12-2024	31-12-2023
Eigen Vermogen	2.589.009	2.178.238
Overige reserve	322.230	411.954
Bestemmingsreserves	1.856.008	2.285.712
Exploitatiesaldo	410.771	-519.428
 Voorzieningen	 261.446	 418.321
Personele verplichtingen	261.446	418.321
 Langlopende schulden	 4.089.022	 4.329.553
Langlopende geldlening	4.089.022	4.329.553
 Kortlopende schulden	 19.609.018	 16.983.530
Financieringsprojecten	3.494.228	3.014.838
Crediteuren	1.310.423	1.016.202
Belastingen, premies sociale verzekeringen	564.890	978.909
Overige schulden en overlopende passiva	14.239.476	11.973.582
Totaal passiva	26.548.496	23.909.641

Staat van baten en lasten in €

Staat van baten en lasten	realisatie 2024	begroting 2024	realisatie 2023
Opbrengsten exploitatie	23.524.725	23.231.500	20.417.071
Contributies	13.301.498	13.301.500	11.586.699
Opbrengsten dienstverlening: Tijdschrift Waterkracht	145.005	145.000	140.007
Overige opbrengsten	673.135	485.000	679.285
Inkomsten projecten	9.002.428	9.000.000	7.444.543
Financiële baten	402.658	300.000	566.537
Bijzondere baten	458.527	0	0
Totaal baten	23.983.253	23.231.500	20.417.071
Exploitatielasten	12.092.953	11.697.500	10.757.729
Afschrijvingslasten	267.133	250.000	231.326
Personeelslasten	9.899.437	9.880.000	8.696.604
Huisvestingslasten	558.141	595.000	712.030
Kantoor Brussel	62.202	50.000	39.576
Algemene lasten	957.745	572.500	723.196
Financiële lasten	119.904	140.000	141.531
Kosten diensten en producten	228.391	210.000	213.466
Programmalasten	11.101.651	11.197.000	9.443.743
Account BJZ	70.888	35.000	32.631
Programma Waterkwaliteit, Duurzaamheid en Internationaal	348.751	540.000	638.069
Programma Moderne Overheid	584.475	630.000	521.871
Programma Vereniging en Communicatie	684.532	763.000	415.641
Programma Waterbeleid	292.904	229.000	302.191
Lasten projecten	9.120.100	9.000.000	7.533.340
	377.878	337.000	448.204
Bijdragen/contributies aan derden	320.997	270.000	273.542
Directie- en bestuurslasten	56.881	67.000	174.662
Bijzondere lasten	0	0	286.824
Totaal lasten	23.572.482	23.231.500	20.936.499
Resultaat voor bestemming	410.771	0	-519.428

Voorstel Resultaatbestemming

Het resultaat voor resultaatbestemming 2024 bedraagt € 410.771 positief.

Verwerking voorgestelde mutaties resultaatbestemming 2023

In het voorgaande jaar is kritisch gekeken naar de bestaande reserves en daaruit is geconcludeerd dat een aantal reserves vrij konden vallen. Begin 2024 zijn de voorgestelde mutaties voor resultaatsbestemming van 2023 uitgevoerd. Dit betrof de bestemmingsreserves WGC gelden, Modernisering Waterschap, Investering Climate Adaptation en de bestemmingsreserve Digitalisering. Daarnaast is er gedoteerd aan de bestemmingsreserve Aanpassing Belastingstelsel en aan de nieuw te vormen bestemmingsreserve voor het 100-jarig jubileum van de Unie van Waterschappen in 2027. Tot slot is de waardevermindering van 2023 van het pand onttrokken aan de egaliseringsreserve herwaardering pand. Het resterende resultaat na bestemming van - €89.724 is onttrokken van de algemene reserve. Alle overige bestemmingsreserves zijn ongewijzigd gebleven.

Een overzicht van de verwerkte mutaties en de standen van de bestemmingsreserves per eind 2024 staan in het hoofdstuk Toelichting op de onderscheiden posten van de balans bij het onderdeel Eigen vermogen.

Voorgestelde mutaties resultaatbestemming 2024

Door de taxatie van het pand heeft er een waardevermeerdering van € 458.527 plaatsgevonden. In 2022 en 2023 was er telkens sprake van een waardevermindering, maar in 2024 is het pand weer in waarde gestegen naar een marktwaarde van €9.000.000. Het voorstel is om deze waardevermeerdering te doteren aan de daarvoor aangemaakte **egaliseringsreserve herwaardering pand**.

Verder zijn er geen voorgestelde mutaties voor resultaatbestemming.

Hieronder staat een overzicht aan van de voorgestelde mutaties:

Resultaatbestemming (bedragen in €)	realisatie 2024	begroting 2024	realisatie 2023
Voorgestelde mutaties bestemmingsreserves	458.527	0	-429.704
Bestemmingsreserve upgrade gebouw	0	0	0
Bestemmingsreserve WGC gelden	0	0	-77.855
Bestemmingsreserve Modernisering Het Waterschap	0	0	-30.000
Bestemmingsreserve Investering Climate Adaptation	0	0	-100.000
Bestemmingsreserve 100-jarig jubileum UvW 2027	0	0	100.000
Bestemmingsreserve Digitalisering	0	0	-60.000
Bestemmingsreserve Blue Deal	0	0	0
Bestemmingsreserve Aanpassing Belastingstelsel	0	0	24.975
Bestemmingsreserve Innovatie Waterketen	0	0	0
Egalisatiereserve herwaardering pand	458.527	0	-286.824
Bestemmingsreserve risico's tijdelijk personeel	0	0	0
Bestemmingsreserve Beleidsstafel Wateroverlast	0	0	0
Resultaat voor resultaatbestemming	410.771	0	-519.428
Resultaat na resultaatbestemming	-47.756	0	-89.724

Het resterende resultaat na bestemming bedraagt dan € 47.756 negatief en zal ten laste worden gebracht van de algemene reserve die daarmee zal uitkomen op een saldo van €274.474.

Kasstroomoverzicht in €

Kasstroomoverzicht	realisatie 2024	realisatie 2023
Resultaat voor financiële baten en lasten	128.016	-944.434
Afschrijvingen en mutaties voorzieningen	-348.269	605.204
Afschrijvingen op materiële vaste activa	267.133	231.326
Waarderingsmutatie materiële vaste activa	-458.527	286.824
Onttrekking voorzieningen	-182.814	-198.282
Dotatie/vrijval voorzieningen	25.940	285.337
Veranderingen in het werkkapitaal	2.553.553	111.169
Vorderingen	-71.935	803.871
Kortlopende schulden	2.625.487	-692.702
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	2.333.300	-228.061
Ontvangen en betaalde rente	282.755	425.006
Ontvangen rente	402.658	566.537
Betaalde rente	-119.904	-141.531
Kasstroom uit operationele activiteiten	2.616.055	196.945
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-475.782	-169.180
Investerings in materiële vaste activa	-475.782	-169.180
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-240.531	-240.531
Aflossing langlopende schulden	-240.531	-240.531
Toename geldmiddelen	1.899.743	-212.764
Geldmiddelen per 31 december voorgaand jaar	12.200.822	12.413.587
Geldmiddelen per 31 december 2024	14.100.565	12.200.822
Toename geldmiddelen	1.899.743	-212.765

De toename van de geldmiddelen is vrijwel volledig toe te wijzen aan de toename van de schuldpositie. Het saldo van de financieringsprojecten is iets gestegen en met name de schuldpositie voor exploitatieprojecten is gestegen vanwege de gestegen post voor nog te besteden subsidies of projectgelden. Dit betreft vooruit ontvangen subsidies waarvoor nog uitgaven gemaakt moeten worden. Bij het opstellen van het kasstroomoverzicht is de indirecte methode gebruikt.

Toelichting op de Jaarrekening

Algemene toelichting

De Unie van Waterschappen is de vereniging van de Nederlandse waterschappen. Waterschappen zijn verantwoordelijk voor het beheer van waterkeringen, het regionale waterbeheer en het zuiveren van afvalwater. In totaal zijn er 21 waterschappen in Nederland.

De Unie van Waterschappen vertegenwoordigt de waterschappen in het nationale en internationale speelveld, behartigt de belangen van de waterschappen en stimuleert kennisuitwisseling en samenwerking.

Unie van Waterschappen is feitelijk en statutair gevestigd op Koningskade 40, 2596 AA te Den Haag, en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 40407706.

Voor de uitvoering van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de (semi)publieke sector (WNT) heeft de Unie zich gehouden aan de beleidsregel toepassing WNT en deze als normenkader bij het opmaken van deze jaarrekening gehanteerd.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van Unie van Waterschappen zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van of de moedermaatschappij van Unie van Waterschappen en nauwe verwanten zijn verbonden partijen. Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Algemene grondslagen

Deze jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 Organisaties zonder winststreven. De jaarrekening is opgesteld in Euro (€).

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Vergelijkende cijfers

De vergelijkende cijfers van het voorgaande boekjaar zijn, waar nodig, slechts qua rubricering voor vergelijkingsdoeleinden aangepast.

Operationele leasing

Bij de leasecontracten ligt een groot deel van de voor- en nadelen, die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij de Unie. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Leasebetalingen worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de winst-en-verliesrekening over de looptijd van het contract.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardemutaties die op balansdatum worden verwacht. Voor de vaststelling of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardemutatie wordt verwezen naar betreffende paragraaf.

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen. Eventuele subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Onderhoudskosten worden als last in de staat van baten en lasten verwerkt in het jaar waarop ze betrekking hebben. Er wordt afgeschreven van het moment van ingebruikneming.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De Unie beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld.

Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder-waardeverminderingsverlies wordt direct als last verwerkt in de winst-en-verliesrekening onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vordering. De vorderingen hebben een looptijd van maximaal één jaar.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde en staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking.

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves bestaan uit het deel van het eigen vermogen dat het bestuur van de vereniging heeft afgezonderd, omdat daaraan een beperktere bestedingsmogelijkheid is gegeven dan gezien haar doelstelling zou zijn toegestaan.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te

wikkelen. Wanneer verplichtingen naar verwachting door een derde zullen worden vergoed, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen indien het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting.

De voor het personeel geldende pensioenregelingen worden gefinancierd door afdrachten aan de pensioenuitvoerder. De verschuldigde premie wordt als last in de staat van baten en lasten verantwoord. Wanneer de reeds betaalde premiebedragen de verschuldigde premie overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als overlopend actief voor zover sprake zal zijn van de terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies. Indien er, naast de verplichting voor periodieke pensioenpremies, een verplichting bestaat voor per balansdatum opgebouwde pensioenrechten (backserviceverplichtingen), wordt de verplichting in de balans opgenomen tegen de contante waarde.

Ultimo boekjaar waren er voor de vereniging geen pensioenvorderingen en geen verplichtingen naast de betalingen van de jaarlijks aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie. De dekkingsgraad van pensioenuitvoerder per eind december 2024 was 111,9% ten opzichte van een vereiste van 110%. De stijgende rente leverde hier een bijdrage aan. De pensioenuitvoerder richt zich op verantwoord beleggen en het beperken van klimaatrisico's. Dit betekent dat pensioenuitvoerder beleggingsbeslissingen neemt die duurzaam en verantwoord zijn en tegelijkertijd het financiële rendement verzekeren.

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen en de blijfkans. Bij het contant maken is 4% als disconteringsvoet gehanteerd.

Langlopende schulden

Opgenomen leningen en schulden worden bij de eerste verwerking opgenomen tegen reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Daar waar geen sprake is van (dis)agio en transactiekosten, is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde. Schulden zijn gerangschikt onder de kortlopende schulden als deze binnen 12 maanden na balansdatum kunnen worden opgeëist en onder de langlopende schulden als dit niet het geval is.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De opbrengsten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd. De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben. Baten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Exploitatiesubsidies worden ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht van het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde bestedingen komen of waarin de baten zijn gederfd dan wel het exploitatietekort zich heeft voorgedaan. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Kostentoerekening

Aan de programma's worden de directe kosten toegerekend. Personele en overige exploitatiekosten worden niet aan de programma's toegerekend. Aan projecten worden personele kosten, zonder opslag voor overhead, zoveel mogelijk rechtstreeks toegerekend. Waar rechtstreekse toerekening niet mogelijk is, vindt toerekening plaats op basis van tijdverantwoording.

Financiële instrumenten en risicobeheersing marktrisico

De Unie is hoofdzakelijk actief binnen Nederland. Eventuele buitenlandse transacties worden hoofdzakelijk verricht in euro's en er worden geen posities in vreemde valuta aangehouden. Hiermee is valutarisico beperkt. De Unie loopt een beperkt renterisico over de rentedragende vorderingen (banktegoeden) en langlopende hypotheeklening. Er worden geen financiële derivaten of renteswaps gecontracteerd om de risico's af te dekken. De Unie heeft geen significante concentraties van kredietrisico. Voor liquiditeitsrisico's is bij de NWB Bank een kredietfaciliteit ad € 2.000.000 beschikbaar.

Grondslagen voor het opstellen van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen, met uitzondering van deposito's met een looptijd langer dan drie maanden. Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen een geschatte gemiddelde koers. Koersverschillen op geldmiddelen worden afzonderlijk in het kasstroomoverzicht getoond. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De waarde van de gerelateerde activa en leaseverplichting zijn in de toelichting van balansposten verantwoord.

Toelichting op de onderscheiden posten van de balans

Vaste Activa

Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa kan als volgt worden weergegeven:

Verloopstaat materiële vaste activa	Boekwaarde 01-01-2024	Investeringsen 2024	Afschrijving 2024	Herwaardering 2024	Boekwaarde 31-12-2024
Gebouwen en terreinen	8.654.964	0	-113.490	458.527	9.000.000
Inventaris (inclusief kunst)	176.266	26.696	-44.819	0	158.143
Hardware	58.323	62.416	-35.360	0	85.379
Software	16.133	0	-6.050	0	10.083
Verbouwingen	339.726	386.670	-67.413	0	658.983
Totaal materiële vaste activa	9.245.413	475.782	-267.133	458.527	9.912.589

Er hebben zich dit jaar geen wijzigingen in de grondslagen voorgedaan. De afschrijvingstermijnen zijn eveneens niet gewijzigd en luiden als volgt:

Gebouwen: 50 jaar (2,00%)

Verbouwingen: 10 jaar (10,00%)

Inventaris: 7 jaar (14,29%)

Hard- en software: 3 jaar (33,33%)

Er heeft voor het Uniepand een taxatie per balansdatum plaatsgevonden om te bepalen wat een reële marktwaarde is. De marktwaarde van het pand is vastgesteld op € 9.000.000 en is daarmee gestegen ten opzichte van voorgaand jaar. Rekening houdend met de jaarlijkse afschrijving bedraagt de waardevermeerdering €458.527.

De waardevermeerdering als gevolg van de taxatie is verantwoord als bijzondere bate en wordt via de voorgestelde resultaatbestemming gedoteerd aan de egalisatiereserve herwaardering pand.

In onderstaand overzicht treft u de verloopstaat van de materiële vaste activa aan. Hierin worden de aanschafwaarden van de activa gepresenteerd inclusief de cumulatieve afschrijvingen, waardemutaties en de uiteindelijke boekwaarde per eind 2024.

Cumulatieve verloopstaat materiële vaste activa	Aanschaf waarde	Cumulatieve afschrijving	Waarde vermindering	Boekwaarde 31-12-2024
Gebouwen en terreinen	13.435.755	-2.928.103	-1.507.651	9.000.000
Inventaris (inclusief kunst)	1.459.858	-1.301.716	0	158.142
Hardware	693.506	-608.127	0	85.379
Software	220.130	-210.046	0	10.083
Verbouwingen	801.911	-142.927	0	658.984

Vlottende activa

Vorderingen

Vorderingen per	31-12-2024	31-12-2023
Waterschappen	18.804	262.570
Derden	181.755	1.042.446
Subtotaal	200.559	1.305.016
Af: voorziening oninbaarheid	0	0
Totaal vorderingen	200.559	1.305.016

Van de totale openstaande vordering is €176.230 niet ouder dan 30 dagen. Er zijn geen indicaties voor oninbaarheid.

Overige vorderingen en overlopende activa

Overige vorderingen en overlopende activa per	31-12-2024	31-12-2023
Vooruitbetaalde en nog te ontvangen posten	2.331.666	1.145.446
Nog te factureren posten	3.330	17.798
Omzetbelasting	0	0
Variabele beloning conform CAO	-220	-4.852
Totaal vorderingen en overlopende activa	2.334.776	1.158.392

De post Vooruitbetaalde en nog te ontvangen posten betreffen subsidie bedragen voor projecten waarbij de Unie de penvoerder is en waarvoor wel al kosten zijn

gemaakt, maar die nog niet zijn gedeclareerd. Deze post is flink toegenomen ten opzichte van vorig jaar, omdat de subsidiabele lasten voor het project NPRES over het jaar 2024 (ruim €5.000.000) niet volledig worden bevoorschot (ca. €4.000.000) en de afrekening pas plaatsvindt na afronding van het project in het voorjaar van 2026. Hierdoor is de post Vooruitbetaalde en nog te ontvangen posten met ruim €1.000.000 toegenomen.

Liquide middelen

Liquide middelen per	31-12-2024	31-12-2023
Nederlandse Waterschapsbank	14.100.267	12.199.240
ING	248	1.532
Kas	51	51
Totaal liquide middelen	14.100.565	12.200.822

De bestedingsruimte bij de Nederlandse Waterschapsbank (NWB) is €2.000.000. Het totale banktegoed bij de Nederlandse Waterschapsbank bestaat uit 3 bankrekeningen met de volgende saldi per 31-12-2024: €21.950 voor het financieringsproject EUWMA, €10.087.213 voor het project Bluedeal en €3.991.104 voor de reguliere bankrekening van de Unie.

Eigen vermogen

Het verloop van het eigen vermogen laat zich als volgt weergeven.

Verloopstaat eigen vermogen	Stand per 1-1-2024	Mutaties bij	Mutaties af	Stand per 31-12-2024
Overige reserves	411.954	0	-89.724	322.230
Overige reserves	411.954	0	-89.724	322.230
Bestemmingsreserve	2.285.712	177.855	-607.559	1.856.008
Upgrade gebouw	390.000	0	0	390.000
WGC gelden	77.855	0	-77.855	0
Modernisering Waterschap	30.000	0	-30.000	0
Investering climate adaptation	100.000	0	-100.000	0
Bestemmingsreserve 100 jaar UvW 2027	0	100.000	0	100.000
Digitalisering	60.000	0	-60.000	0
Bluedeal	160.000	0	0	160.000
Bestemmingsreserve Aanpassing Belastingstelsel	152.880	77.855	-52.880	177.855
Bestemmingsreserve Innovatie Waterketen	100.000	0	0	100.000
Egalisatiereserve herwaardering pand	1.089.977	0	-286.824	803.153
Bestemmingsreserve risico tijdelijk personeel	50.000	0	0	50.000
Bestemmingsreserve Beleidstafel Wateroverlast	75.000	0	0	75.000
Exploitatiesaldo	-519.428	410.771	519.428	410.771
Resultaat voorgaand boekjaar 2023	-519.428	0	519.428	0
Resultaat huidig boekjaar 2024	0	410.771	0	410.771
Totaal eigen vermogen	2.178.238	588.626	-177.855	2.589.009

In 2024 zijn de voorgestelde mutaties uit de jaarrekening van 2023 geboekt. Dit heeft tot gevolg dat de volgende bestemmingsreserves zijn vrijgevallen: WGC gelden, Modernisering Waterschap, Investering Climate Adaptation en Digitalisering. Aan de nieuwe bestemmingsreserve voor het 100-jarig jubileum van de Unie in 2027 is gedoteerd, evenals aan de bestemmingsreserve voor Aanpassing Belastingstelsel waarvan verwacht wordt dat hier de komende jaren nog kosten voor zullen worden gemaakt. Het resterende resultaat over 2023 van €89.724 is ten laste gebracht van de algemene reserve.

De overige reserves zijn vrij besteedbaar voor de organisatie.

Bestemmingsreserves

Voor alle bestemmingsreserves geldt dat het bestuur hierop een beperking heeft aangebracht.

Bestemmingsreserve upgrade gebouw

Deze reserve is gevormd voor toekomstige investeringen in verduurzaming van het pand.

Bestemmingsreserve Blue Deal

Deze reserve is gevormd ter dekking van een eventueel te kort bij Blue Deal activiteiten die voor rekening en risico zijn van de Unie.

Bestemmingsreserve Aanpassing Belastingstelsel

Deze reserve is gevormd voor de aanpassing van het Belastingstelsel.

Bestemmingsreserve Innovatie Waterketen

Deze reserve is gevormd voor verdere innovatie in de Waterketen.

Bestemmingsreserve risico tijdelijk personeel

Deze reserve is gevormd om onverwachtse kosten met betrekking tot de inhuur van personeel en de risico's daaromtrent op te vangen.

Bestemmingsreserve beleidstafel Wateroverlast

Deze reserve is gevormd voor toekomstige uitgaven welke voortvloeien uit de landelijk opgezette beleidstafel Wateroverlast naar aanleiding van de wateroverlast in zomer 2021 en waaraan de Unie deelneemt.

Egalisatiereserve herwaardering pand

Deze reserve is gevormd om mogelijke fluctuaties in de waardering van het pand op te vangen.

Voorzieningen

	Stand per 1-1-2024	Dotatie 2024	Onttrekking 2024	Vrijval 2024	Stand per 31-12-2024
Verloopstaat voorzieningen					
Jubileum	61.905	0	0	-5.199	56.706
Reorganisatie	356.415	31.139	-182.814	0	204.740
Totaal voorzieningen	418.321	31.139	-182.814	-5.199	261.446

Voorziening jubileum

Dit betreft een voorziening voor mogelijke toekomstige jubileumuitkeringen. De jubileumvoorziening is gebaseerd op leeftijden en vertrekkansen van de medewerkers. Het saldo is toereikend.

Voorziening reorganisatie

Dit betreft een voorziening voor reorganisatie, waarbij medewerkers boventallig zijn verklaard. De voorziening is gebaseerd op leeftijd en een traject van outplacement van de medewerkers. Per einde 2023 is een extra voorziening opgenomen voor deze medewerkers, omdat de Unie risicodragend is en daarmee naast de eerder voorziene kosten voor outplacement ook de kosten voor WW-uitkering tot aan de pensioengerechtigde leeftijd op zich dient te nemen. In 2024 zijn deze kosten betaald waardoor de resterende voorziening is afgenomen. Het saldo is toereikend.

Langlopende schulden

	Stand per 1-1-2024	Opname 2024	Aflossing 2024	Stand per 31-12-2024
Verloopstaat langlopende leningen				
Nederlandse waterschapsbank N.V.	4.329.553	0	-240.531	4.089.022
Totaal langlopende schulden	4.329.553	0	-240.531	4.089.022

De lening o/g van € 6.013.269 is in 2017 aangegaan onder borgstelling van waterschappen. Het betreft een hypothecaire lening met gebouwen en terreinen als onderpand. De jaarlijkse aflossing bedraagt € 240.531 en is ingegaan op 2 mei 2018. De overeengekomen rente ligt vast tot en met 2 mei 2042 en bedraagt 2,75% per jaar. In 2024 is niet extra afgelost of opgenomen.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden bestaan uit een aantal financieringsprojecten die hierna worden toegelicht.

Financieringsprojecten

Stand financieringsprojecten	Bestede kosten	Ontvangen termijnen	Vrijval	Stand per 31-12-2024	Stand per 31-12-2023
Bever- en Muskusrattenbestrijding	27.585.539	29.362.806		1.777.267	997.537
Stimuleringsbudget emissiebeperking glastuinbouw	2.645.250	2.645.250		0	284.000
Gezamenlijke communicatie	1.779.944	1.991.156		211.212	187.029
DIWAnet	438.533	592.183		153.651	167.136
Glami	839.644	839.643		0	1.743
EUWMA	84.279	105.976		21.697	29.156
Life Mica	329.077	329.078		0	46.013
Robuust Plan Slibeindverwerking	1.868.929	2.419.739		550.810	470.611
LVO Landelijke Voorziening Overstromingsrisico's	71.295	71.295		0	52.022
Bijdrage VWS bemonsteringskosten COVID 19	26.312.065	27.091.650		779.585	779.584
Waarderingskamer	3.291.890	3.291.896		6	6
Infratech	128.824	128.824		0	0
Totaal financieringsprojecten	65.375.270	68.869.496		3.494.228	3.014.838

De zogenaamde financieringsprojecten zijn of worden gefinancierd door derden met een specifiek doel waarbij de middelen bij de Unie worden beheerd. De projecten hebben niet de vorm van een subsidie of extern project en er ligt dan ook geen beschikking aan ten grondslag met daaruit voortvloeiende eisen en verplichtingen. Het risico dat er een eventuele overschrijding ten laste van de Unie komt is nihil, de Unie functioneert als kassier.

Het zijn over het algemeen bestaande en langlopende projecten. Jaarlijks wordt er een analyse gemaakt van deze projecten waar al een tijd geen mutaties meer op hebben plaats gevonden. In 2024 zijn hiermee de volgende financieringsprojecten afgerond: Glami, Life Mica en Landelijke Voorziening Overstromingsrisico's. Alle overige financieringsprojecten lopen nog door in 2025 en verder.

In 2024 is er één nieuw financieringsproject bijgekomen, namelijk de jaarlijkse deelname en bijdrage van de Unie aan de vakbeurs Infratech. De Unie is jaarlijks actief op deze beurs en de gemaakte kosten hiervoor worden gedekt door de 21 waterschappen.

Crediteuren

Crediteuren per	31-12-2024	31-12-2023
Derden	1.125.210	953.146
Waterschappen	185.213	63.056
Totaal crediteuren	1.310.423	1.016.202

Belastingen, premies sociale verzekeringen en pensioenen

Belastingen, premies sociale verzekeringen en pensioenen per	31-12-2024	31-12-2023
Loonheffing	2.505	681.264
Pensioenpremies	-6.623	0
Omzetbelasting	569.008	297.645
Totaal belastingen, premies sociale verzekeringen en pensioenen	564.890	978.909

Overige schulden en overlopende passiva

Overige schulden en overlopende passiva per	31-12-2024	31-12-2023
Nog te betalen kosten	651.381	1.699.030
Vooruitgefactureerde of vooruitontvangen bedragen	3.675	23.675
Nog te besteden subsidies of projectgelden	13.037.443	9.903.698
Reservering vakantiedagen	546.978	347.179
Totaal overige schulden en overlopende passiva	14.239.476	11.973.582

De nog te betalen kosten bestaan uit facturen die nog gaan over 2024, maar die pas in 2025 zijn ontvangen en betaald. Het betreft met name facturen voor inhuurkosten over de laatste maanden van 2024.

De vooruitgefactureerde of vooruitontvangen bedragen betreffen de ontvangen waarborgsommen van de huurders.

De reservering vakantiedagen is toegenomen ten opzichte van 2023 door opbouw van verlofuren.

De nog te besteden subsidies of projectgelden is flink toegenomen. Dit komt met name doordat eind 2024 reeds het voorschot voor 2025 van ruim €4.000.000 voor het project NPRES is ontvangen. Hiervoor worden de kosten in 2025 gemaakt.

De subsidies worden in alle gevallen gefinancierd door overheidsorganisaties (centraal en decentraal) en koepelorganisaties. De daaraan gestelde voorwaarden zijn veelal inhoudelijk van aard en houden in dat er doorgaans 13 weken na afloop een inhoudelijke rapportage en verantwoording dient te worden gedaan, waarna de subsidie wordt vastgesteld. Zie ook overzicht projectlasten en -opbrengsten.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Niet in balans opgenomen verplichtingen	Kortlopend (< 1 jaar)	Langlopend (1 tot 5 jaar)	Totaal per 31-12-2024	Totaal per 31-12-2023
Leaseauto	11.001	41.253	52.254	9.951
Kopieerapparatuur	20.223	3.695	23.919	4.618
Hardware	43.811	0	43.811	127.412
Koffiemachines	24.868	82.895	107.763	0
Totaal niet in balans opgenomen verplichtingen			227.746	141.980

Toelichting op de onderscheiden posten van de staat van baten en lasten

Baten

Baten	realisatie 2024	begroting 2024	realisatie 2023
Contributies	13.301.498	13.301.500	11.586.699
Opbrengsten dienstverlening: Tijdschrift Waterkracht	145.005	145.000	140.007
Overige opbrengsten	673.135	485.000	679.285
Inkomsten projecten	9.002.428	9.000.000	7.444.543
Financiële baten	402.658	300.000	566.537
Totaal baten	23.524.725	23.231.500	20.417.071

De stijging in opbrengsten is toe te schrijven aan de posten inkomsten projecten. Dit betreft de ontvangen subsidies voor project en die is ten opzichte van 2023 gestegen.

Daarnaast wordt de stijging verklaart vanuit de hogere contributieopbrengsten vanwege de gevraagde 10% contributiestijging welke voortvloeide uit de kadernota 2025 om invulling te geven aan de extra 6 fte.

Verder zijn de financiële baten iets hoger dan begroot. In totaliteit bedragen de ontvangen rentebaten over 2024 ca. €687.000. Echter zo'n €280.000 hiervan betreft ontvangen rente op onze bankrekening voor het subsidieproject BlueDeal. De beschikking voor dit project schrijft voor dat we ontvangen rentebaten dienen aan te wenden voor uitgaven en niet voor vermogensvorming. Daarom hebben wij de rentebaten voor BlueDeal voor het jaar 2024 (ca. €150.000) en met terugwerkende kracht ook nog voor 2023 (ca. €130.000) moeten toeschrijven aan het subsidieproject BlueDeal.

Lasten

Lasten	realisatie 2024	begroting 2024	realisatie 2023
Exploitatielasten	12.092.953	11.697.500	10.757.729
Programmalasten	11.101.651	11.197.000	9.443.743
Overige beleidslasten	377.878	337.000	448.204
Subtotaal lasten reguliere bedrijfsvoering	23.572.482	23.231.500	20.649.675
Bijzondere baten en lasten	458.527	0	-286.824
Totaal lasten	23.113.954	23.231.500	20.936.499

Exploitatielasten

Exploitatielasten	realisatie 2024	begroting 2024	realisatie 2023
Afschrijvingslasten	267.133	250.000	231.326
Personeelslasten	9.899.437	9.880.000	8.696.604
Huisvestingslasten	558.141	595.000	712.030
Kantoor Brussel	62.202	50.000	39.576
Algemene lasten	957.745	572.500	723.196
Financiële lasten	119.904	140.000	141.531
Kosten diensten en producten	228.391	210.000	213.466
Totaal exploitatielasten	12.092.953	11.697.500	10.757.729

De exploitatielasten liggen €395.453 hoger dan begroot. Zoals in het hoofdstuk Stafbureau Bedrijfsvoering reeds beschreven is deze overbesteding met name veroorzaakt door de personeelslasten, afschrijvingslasten en algemene lasten.

De personeelslasten zijn licht gestegen als gevolg van ingevulde formatieplekken en projectovereenkomsten en daardoor een toegenomen personeelsbestand. De vervanging van alle pantry's in het Uniepand en de aanschaf van nieuwe koffiemachines hebben geleid tot een overbesteding bij de algemene lasten en de afschrijvingslasten. Daarnaast zijn de kosten die samenhangen met softwarelicenties, waaronder het reproductie recht voor alle waterschappen, gestegen.

Voor 2024 is een besparing doorgevoerd op de huisvestingslasten door het oversluiten van een gunstiger energiecontract.

De financiële lasten betreffen de hypotheekrente.

Personeelslasten

De personeelslasten zijn onder te verdelen in onderstaande posten.

Personeel	realisatie 2024	begroting 2024	realisatie 2023
Lonen en salarissen	12.644.841	13.400.000	11.324.263
Externe inzet	2.067.295	350.000	1.454.219
Doorbelaste salariskosten	-5.604.766	-4.400.000	-4.570.768
Overige personeelskosten	792.067	530.000	488.890
Totaal personeelslasten	9.899.437	9.880.000	8.696.604

De totale personeelslasten zijn iets hoger dan begroot. De totale kosten met betrekking tot lonen en salarissen zijn weliswaar gestegen ten opzichte van voorgaand jaar vanwege het gegroeide personeelsbestand, maar blijven onder het budget. In het gegroeide personeelsbestand zitten ook nieuwe medewerkers die voor één van de projecten werken zoals HWBP, BlueDeal of NPRES of één van de subsidieprojecten werken. De salariskosten voor deze werknemers worden volledig doorbelast. In verband met een groei in het aantal projectmedewerkers is daarom ook de post Doorbelaste salariskosten gestegen.

De totale personeelslasten zijn echter hoger dan het uiteindelijk budget en dat komt door de forse overbesteding van externe inzet. Ten opzichte van voorgaande jaren is er meer en meer besteed aan externe inhuur welke noodzakelijk is. Het budget is daar echter niet toereikend voor. In 2024 zijn alle kosten voor externe inhuur in kaart gebracht. Vervolgens is besloten om alle kosten voor inhuur centraal via de exploitatielasten te laten verlopen, waar dit eerder via het programmabudget ging. Door dit centraal te laten lopen en tevens de besluitvorming over alle nieuwe inhuuropdrachten of verlengingen bij het MT te leggen is er meer grip op de inhuurkosten en zullen in 2025 de inhuurkosten in toom gehouden worden.

Programmalasten

	realisatie 2024	begroting 2024	realisatie 2023
Programmalasten			
Account BJZ	70.888	35.000	32.631
Programma Waterkwaliteit, Duurzaamheid en Internationaal	348.751	540.000	638.069
Programma Moderne Overheid	584.475	630.000	521.871
Programma Vereniging en Communicatie	684.532	763.000	415.641
Programma Waterbeleid	292.904	229.000	302.191
Lasten projecten	9.120.100	9.000.000	7.533.340
Totaal programmalasten	11.101.651	11.197.000	9.443.743

De programmalasten liggen iets lager dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door de projectuitgaven waar tegenover een opbrengst staat. Zie hiervoor de volgende paragraaf. Exclusief de projectuitgaven liggen de programma-uitgaven ca. € 200.000 lager dan begroot. In het hoofdstuk Resultaten per programma is een toelichting gegeven op de besteding van de middelen.

Projectlasten en -opbrengsten

De Unie treedt op als partij in diverse (gesubsidieerde) projecten en of samenwerkingen. Zowel in uitvoerende, dienstverlenende als penvoerende rol. Deze projecten dragen een risico met zich mee op bijvoorbeeld een overschrijding die voor rekening van de Unie komt of het niet voldoen aan gestelde (verantwoordings)eisen.

De verantwoording van deze projecten is als volgt. Elk project loopt resultaatneutraal door de jaarrekening van de Unie. Zodra een subsidie wordt toegekend, wordt het toegekende subsidiebedrag geboekt als bate. Per einde van het jaar wordt per project nagegaan wat de totale kosten voor dat jaar zijn geweest. Dit wordt vervolgens vergeleken met de voor dat project eventueel nog te ontvangen subsidie, zowel uit het betreffende jaar als uit eventuele voorgaande jaren. Als blijkt dat er in totaal voor het project dan nog een subsidie bedrag te vorderen is, dan wordt dat geboekt naar de balanspost nog te ontvangen subsidie. In geval er minder kosten zijn gemaakt dan ontvangen aan subsidievoorschot, dan betekent dit dat er terugbetaald dient te worden. Er wordt dan een boeking gemaakt naar de balanspost Vooruitontvangen subsidie. Mocht blijken dat een deel van gemaakte kosten niet subsidiabel wordt geacht, dan komt dit voor rekening van de Unie. Er is voor de nog lopende projecten geen verwachting dat er sprake gaat zijn van verlieslatende projecten waardoor eventuele werkzaamheden binnen deze projecten niet gedaan zouden kunnen worden. In onderstaande tabel worden de totale toekenningen over de gehele looptijd en de besteding in 2024 weergegeven. Hierbij wordt uitsluitend een financiële positie verantwoord en het zegt niet vanzelfsprekend iets over de inhoudelijke voortgang van een project. Daarvoor is veelal in de beschikking

opgenomen dat ofwel jaarlijks ofwel bij afronding en (eind)verantwoording tevens een accountantsverklaring moet worden overlegd.

Projectlasten en -opbrengsten	Toekenning	Loopt tot	Besteding in 2024	Besteed t/m 31-12-2024
Aquathermie	1.975.000	1-1-2024	11.445	1.863.675
AWB uitvoeringstoets	43.560	1-4-2024	44.376	44.376
Covid-Metingen	657.244	1-1-2025	193.255	193.255
SDG (Single Digital Gateway)	1.222.292	1-1-2025	132.765	564.967
NIS II	92.111	1-1-2025	40.496	40.496
Regionale Energie Strategieën (RES) Fase 4	15.891.501	1-1-2026	5.335.151	10.246.901
Omgevingswet	5.500.000	1-1-2026	1.666.985	4.402.338
Klimaatneutraliteit ondersteuningsprogramma	3.654.135	1-1-2028	636.058	636.058
Besteed BlueDeal programmabureau, Mali, Roemenië		31-12-2030	1.059.570	
Totaal projectlasten en -opbrengsten			9.120.100	17.992.065

De weergegeven toekenningen betreffen hier het totaal aan toegekende subsidiebedragen vanaf begin van het project tot en met het verslagleggingsjaar 2024. De subsidiebaton zijn ontvangen vanuit (semi) overheden. In beginsel is voor alle projecten sprake van 100% subsidiëring van gemaakte kosten. Uitzondering hierop is het project Blue Deal, waarvan de verdeling in lasten ongeveer 50%-50% is tussen de waterschappen en Rijksoverheid. Voor alle projecten moet de subsidie worden afgerekend.

Het project BlueDeal is een meerjarig project waarbij de Unie het programmabureau voert en tevens penvoerder is van momenteel twee partnerschappen, te weten: Roemenië en Mali. De 2de subsidiefase van het project is in 2023 ingegaan en loopt tot en met 2030. Per jaar wordt er €5.000.000 aan subsidie ontvangen die vervolgens verdeeld worden over de uitgaven van alle 17 partnerschappen en de uitgaven voor het programmabureau. Aan de partnerschappen wordt telkens per jaar een voorschot betaald. De afrekening met de partnerschappen volgt in het daarop volgende jaar na vaststelling van de verantwoording door het ministerie.

Hieronder treft u een overzicht aan van de gemaakte kosten binnen het BlueDeal project in 2024, de cumulatieve gemaakte kosten vanaf de start van fase II in 2023 en tot slot de totale gemaakte kosten binnen de 1ste fase van het project welke tot en met eind 2022 liep.

BlueDeal Projecten 2024:	Toekenning	Loopt tot	Besteding in 2024	Besteed t/m 31-12-2024
Bevoorschotting partnerschappen			2.061.559	
Besteed programmabureau			783.414	
Eigen bijdrage programmabureau			-100.000	
Bijdragen derden programmabureau			-5.512	
Besteed BlueDeal Roemenie			128.471	
Bijdragen derden Roemenie			-48.000	
Besteed BlueDeal Mali			147.684	
Rente-inkomsten BlueDeal			-153.056	
 Totaal voorlopig besteed BlueDeal 2024*	5.000.000	31-12-2030	2.967.617	2.967.617
 BlueDeal Projecten fase I t/m 2022	14.440.000	31-12-2022	2.634.782	13.122.283
BlueDeal Projecten fase II vanaf 2023**	10.000.000	31-12-2030	3.605.190	5.963.689

* Het BlueDeal project voor 2024 is onderdeel van de gehele subsidiefase van 2023 t/m 2030. De volledige besteding voor het BlueDeal project over het jaar 2024 is nog niet bekend, omdat de totale kosten per partnerschap nog niet bekend zijn. Deze volgt medio 2025.

** De afrekening met de partnerschappen over de verantwoording voor het jaar 2023 is hierin nog niet opgenomen. De resterende bedragen zullen na vaststelling van de verantwoording 2023 begin 2025 aan de partnerschappen worden betaald.

Overige beleidslasten

Overige beleidslasten	realisatie 2024	begroting 2024	realisatie 2023
Bijdragen/contributies aan derden	320.997	270.000	273.542
Directie- en bestuurslasten	56.881	67.000	174.662
 Totaal overige beleidslasten	 377.878	 337.000	 448.204

Op de overige beleidsuitgaven is een lichte overbesteding gerealiseerd. Dit komt met name doordat in 2024 is besloten om alle financiële bijdragen en contributies die de Unie betaald aan derden centraal te boeken onder de exploitatiepost Bijdragen/contributies aan derden. Voorheen werd een groot gedeelte van deze kosten geboekt onder de programmalasten, maar om centraal overzicht te houden op deze uitgaven worden deze kosten nu dus centraal geboekt. Dit heeft tot gevolg dat de programmalasten wat zijn achtergebleven ten opzichte van budget en de bijdragen/contributies aan derden wat zijn toegenomen ten opzichte van het budget.

Bijzondere baten en lasten

	realisatie 2024	begroting 2024	realisatie 2023
Bijzondere baten en lasten			
Bijzondere baten	458.527	0	0
Bijzondere lasten	0	0	286.824
Totaal bijzondere baten en lasten	458.527	0	286.824

De bijzondere baten en lasten omvatten uitsluitend de waardemutaties als gevolg van taxatie van het pand per einde van het jaar. Voor 2024 betreft dit een waardevermeerdering van €458.527.

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (Semi)publieke sector

Tabel 1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling

WNT -verantwoording 2024 Unie van Waterschappen

De WNT is van toepassing op de Unie van Waterschappen.

Het voor de Unie van Waterschappen toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024.

€ 233.000

Dit betreft het Algemeen bezoldigingsmaximum.

1a. Bezoldiging topfunctionarissen

1.a Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2024 (Bedragen in €)

M. Smallenbroek

Functiegegevens	Algemeen directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking	ja

Bezoldiging

Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	176.550
Beloningen betaalbaar op termijn	23.347
Subtotaal	199.897

Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	233.000
---	---------

-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	0
--	---

Bezoldiging	199.897
--------------------	----------------

Bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
---	--------

Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.
---	--------

Gegevens 2023

Tabel 1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling

WNT -verantwoording 2023 Unie van Waterschappen	
De WNT is van toepassing op de Unie van Waterschappen.	
Het voor de Unie van Waterschappen toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2023.	€ 223.000
Dit betreft het Algemeen bezoldigingsmaximum.	
1. Bezoldiging topfunctionarissen	
<i>13e maand van de functievervulling alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.</i>	
Gegevens 2023 (Bedragen in I)	M. Smallenbroek
Functiegegevens	Algemeen directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	167.278
Beloningen betaalbaar op termijn	22.467
<i>Subtotaal</i>	<i>189.744</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	0
Bezoldiging	189.744
Bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.

Tabel 1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van €2.100 of minder

WNT-verantwoording 2024 Unie van Waterschappen

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 2.100 of minder

Naam	Functie	Indiensttreding	Uitdienst	Organisatie
R.A.M. van der Sande	Voorzitter	1-1-2019	1-1-2025	Hoogheemraadschap van Rijnland
V. Lokin	Penningmeester	1-4-2022		Waterschap de Dommel
S. Mager	Bestuurder	11-10-2019		Waterschap Amstel, Gooi en Vecht
E. den Hertog	Bestuurder	6-10-2023		Waterschap Vallei en Veluwe
L. Kroon	Bestuurder	17-12-2021		Wetterskip Fryslan
J. Haan	Bestuurder	1-1-2022		Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden

Tabellen 1b, 1c, 1e, 1f, 1g en 2: deze categorieën waren over 2024 niet van toepassing.

Tabel 3: Naast de hierboven genoemde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2024 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Bijlage 1: controleverklaring

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De jaarrekening is gecontroleerd door Publiek belang accountants; Zij zijn voornemens om een goedkeurende controleverklaring te verstrekken. Dit vindt plaats na ondertekening van de jaarrekening door de penningmeester.

Statutaire bepaling inzake resultaatbestemming:

Ingevolge artikel 34 van de statuten staat het resultaat ter beschikking van de Algemene Ledenvergadering.